

Vlaams
Parlement

ingediend op **1326** (2017-2018) – Nr. 1
27 oktober 2017 (2017-2018)

Beleidsbrief

Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
2017-2018

ingediend door viceminister-president Liesbeth Homans

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	2
I. Managementsamenvatting	4
II. Lijst van afkortingen	6
III. Strategische en operationele doelstellingen.....	8
1. Strategische doelstelling: bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie	8
1.1. OD Decentralisatie en subsidiariteit: meer bevoegdheden voor gemeenten	8
1.2. OD Stimuleren van vrijwillige fusies van gemeenten.....	8
1.3. OD Versterken van de dynamiek van regiovorming	10
1.4. OD Afslanking van de provincies	11
2. Strategische doelstelling: Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen	13
2.1. OD Vereenvoudiging van het administratief toezicht en de afschaffing van het goedkeuringstoezicht	13
2.2. OD Toepassing taalwetgeving in de randgemeenten en uitvoeren van taaltoezicht	14
2.3. OD Efficiënt en wederkerig uitwisselen van beleidsinformatie	15
2.4. OD Audit Vlaanderen en de lokale besturen.....	16
2.5. OD Digitalisering.....	17
2.6. OD De gouverneurs in een coördinerende en bemiddelende rol.....	18
3. Strategische doelstelling: efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen.....	18
3.1. OD Integratie OCMW in gemeente	18
3.2. OD Personeelsbeleid inzetten ten behoeve van bestuurskracht	19
3.3. OD Intergemeentelijke samenwerking	20
3.4. OD Binnengemeentelijke decentralisatie	22
3.5. OD Evenwicht tussen de lokale besturen en de eredienstbesturen.....	22
3.6. OD Decreet over het lokaal bestuur.....	24
4. Strategische doelstelling: financieel verantwoordelijke lokale besturen	24
4.1. OD Financiële transparantie voor de burger, het lokaal bestuur en toezichhoudende overheid	24
4.2. OD Vereenvoudiging van de financiële stromen	26
5. Strategische doelstelling: stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron	28
5.1. OD Steden ondersteunen in aanpak van belangrijke maatschappelijke problematieken	28
5.2. OD Blijven investeren in plattelands- en stadsontwikkelingsprojecten.	30
5.3. OD De uitbouw van 'aantrekkelijke, leefbare en creatieve steden' faciliteren en ondersteunen	32

6. Strategische doelstelling: een vlotte organisatie van de lokale verkiezingen 2018	34
6.1. OD Verkiezingsregelgeving verbeteren	34
6.2. OD Organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2018.....	34
7. Strategische doelstelling: een kennisgedreven administratie ten dienste van de lokale besturen	35
7.1. OD Een Agentschap Binnenlands Bestuur nieuwe stijl, met aandacht voor diversiteit.....	35
7.2. OD Uitbouw studiedienst en procesbegeleiding voor lokale besturen...	36
IV. Bijlage.....	37
1. Begroting 2018.....	37
2. Overzicht geplande beleidsmaatregelen 2017 – 2018	38
3. Regelgevingsagenda.....	42
4. Wijze waarop gevolg is gegeven aan de moties en resoluties.....	49
5. Opvolging arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie	49

I. MANAGEMENTSAMENVATTING

Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 bevat uitdagende doelstellingen met betrekking tot het beleid voor de lokale besturen. De Vlaamse Regering geeft hen vertrouwen en vertaalt dit in het toekennen van meer eigen beleidsruimte en autonomie, zowel inhoudelijk als financieel. Tegelijkertijd biedt zij hefboomen aan om de lokale bestuurskracht te vergroten, een noodzakelijke voorwaarde voor de gemeenten om de nieuwe bevoegdheden en maatschappelijke uitdagingen kwaliteitsvol te kunnen uitoefenen.

De ambitie om te komen tot een bestuurskrachtig en transparant lokaal bestuurlijk landschap vertaalde zich in de afgelopen jaren in onder andere een volledig nieuw decretaal kader voor vrijwillige gemeentelijke fusies en bijbehorende stimuleringsmaatregelen, een decreet over de nieuwe en afgeslankte provinciale taakstelling en een voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur. In het politieke werkjaar 2017-2018 worden deze belangrijke en impactrijke hervormingen gefinaliseerd.

De vrijwillige fusie van gemeenten vormt een eerste belangrijke mijlpaal. Om de fusies te stimuleren werd onder andere voorzien in een significante schuldovername en een actieve ondersteuning. Vijftien gemeenten (zeven fusietrajecten) zijn intussen ingegaan op dit aanbod en staan voor een uniek hervormingstraject. Mijn appreciatie voor dit pionierswerk is groot. Ik ben ervan overtuigd dat hun moedige keuze sterkere lokale besturen zal opleveren, die op hun beurt een inspiratiebron zullen vormen voor andere gemeenten.

Ten tweede wordt de taakstelling van het provinciale bestuursniveau verder scherp gesteld met de afslanking van de provincies. Hiermee wenst de Vlaamse Regering de bestuurlijke verrommeling en beleidsconcurrentie binnen de Vlaamse bestuurlijke ruimte in te perken. In de toekomst ontplooiën de provincies niet langer taken of dienstverlening op het vlak van de zogenaamde culturele en persoonsgebonden aangelegenheden. Ook dit complex proces wordt in 2017 afgerond. Zo zullen op 1 januari 2018 op een ordentelijke manier de betrokken bevoegdheden, taken en middelen overgedragen zijn aan de Vlaamse overheid en/of de lokale besturen.

Ten slotte zal het decreet over het lokaal bestuur het sluitstuk vormen van de bestuurlijke vernieuwingen. Dit decreet integreert en vervangt vier bestaande decreten: het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet, het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten en het decreet Intergemeentelijke Samenwerking. Het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur werd op 24 februari 2017 een eerste keer en op 30 juni 2017 een tweede keer principieel goedgekeurd. Na verwerking van het advies van de Raad van State zal ik het voorontwerp voor definitieve goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Het decreet over het lokaal bestuur voorziet in de verdere integratie van de OCMW's en de gemeentebesturen. Daarmee wordt afgestapt van het historische bipolaire model waarin het lokale sociale beleid binnen een afzonderlijke structuur werd vormgegeven en plaatsen we het sociale beleid centraal binnen de lokale beleidsvoering. Zo worden de strategische beleidslijnen maximaal op elkaar afgestemd in één strategisch meerjarenplan en wordt dus een integrale aanpak verzekerd waarbij er sociale accenten gelegd kunnen worden in alle lokale beleidsvelden.

Het decreet over het lokaal bestuur verstrengt ook de regels voor intergemeentelijke samenwerking. Onder andere worden de presentiegelden in alle afgeleide (vaak privaatrechtelijke) structuren voor lokale mandatarissen beperkt tot 205 euro per vergadering. Daarnaast worden de regels aangevuld met een aantal bijkomende maatregelen die vooral gericht zijn op een goede corporate

governance van de bestuursorganen. Zo wordt de beperking van het aantal bestuurders in de raden van bestuur tot maximum 15 decretaal verankerd en mag maximaal 2/3 van de raad van bestuur van hetzelfde geslacht zijn. In de toekomst zullen er ook in de onderliggende adviesraden en -comités geen presentiegelden of vergoedingen meer worden uitbetaald. Tenslotte wordt de minister-presidentnorm veralgemeend opgelegd aan de personeelsleden van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Het integreren van de OCMW's in de gemeentebesturen en de introductie van de principes van goed bestuur voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zorgt voor een efficiëntere gemeentelijke organisatie en creëert niet alleen bijkomende ruimte voor betere dienstverlening, ook het aantal lokale politieke mandaten zal hierdoor sterk verminderen. De verdere integratie van OCMW en gemeente, het schrappen van één schepenmandaat in iedere gemeente en de halvering van het aantal provincieraadsleden zorgt voor minstens 1.500 mandaten minder. Door het beperken van het aantal bestuurders in de raden van bestuur van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, verdwijnen er ook hier ongeveer 1.000 mandaten. Hiermee worden er opnieuw concrete stappen gezet naar een slanke, efficiënte en daadkrachtige lokale overheid.

Een sterke lokale democratie moet ook de ruimte krijgen om een autonoom beleid te voeren op maat van de eigen noden en wensen. Op dit vlak heeft de paritaire commissie 'decentralisatie' de lijnen uitgezet voor deze regeerperiode. De opvolgingsrapportering toont aan dat de uitvoering van de afspraken die in de schoot van die commissie zijn gemaakt tussen de Vlaamse Regering en de lokale en provinciale besturen op kruissnelheid zit. Zo krijgen de lokale besturen meer ruimte om hun eigen personeels-, woon-, omgevings-, en handelsvestigingsbeleid vorm te geven. Ook op vlak van intergemeentelijke samenwerking is de besturen intussen meer vrijheid geboden om met meervoudige doelstellingen te werken en om private partners aan te trekken.

Met het stedenbeleid kies ik ervoor de Vlaamse steden te ondersteunen om op een innovatieve en creatieve manier om te gaan met de huidige en toekomstige maatschappelijke stedelijke uitdagingen. Dit doe ik o.m. met het Smart Flanders-programma, de stadsvernieuwingsoproepen (project-, concept- en thematische subsidie), de oproep 'investeringen sociale infrastructuur', enz. Ik blijf ook mijn verantwoordelijkheid opnemen als coördinerend minister van het actieplan ter preventie van radicalisering. Over de voortgang hiervan zal verder gerapporteerd worden aan het parlement.

Ik voer het geheel van deze hervormingen uit in goede samenwerking met het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) dat mij ondersteunt doorheen de beleidscyclus. Sinds enkele jaren heeft ABB de evolutie ingezet naar een kennisgedreven organisatie die inzet op beleidsondersteuning en generieke ondersteuning van de autonome beleidsvoering van de lokale besturen. Om verder te evolueren naar een kennisgedreven agentschap organiseert ABB zich ook als kenniscentrum dat data en informatie verzamelt, verwerkt, analyseert en ontsluit ten behoeve van de lokale besturen en andere belanghebbenden. Hierbij gaat bijzondere aandacht naar de digitale uitwisseling van bestuurlijke informatie en documenten tussen ABB en de lokale besturen.

Ten slotte zal dit jaar ook in het teken staan van het verzekeren van een vlotte organisatie van de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018. De vooropgestelde aanpassing van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet werd het voorbije werkjaar gerealiseerd. Het komende jaar zal ik veel aandacht hebben voor het organisatorische aspect van de lokale verkiezingen, zodat de volgende lokale verkiezingen vlekkeloos kunnen verlopen.

II. LIJST VAN AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

AGB: Autonoom gemeentebedrijf

AgO: Agentschap voor Overheidspersoneel

AIV: Agentschap Informatie Vlaanderen

APB: Autonoom provinciebedrijf

AV: Agentschap Audit Vlaanderen

BBC: Beleids- en beheerscyclus

BBC DR: Digitale rapportering in het kader van de beleids- en beheerscyclus

BVR RPR G (= Besluit rechtspositieregeling): Besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

BVR RPR OCMW: Besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatsstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

BVR EPM: Besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2011 houdende regeling van de externe personeelsmobiliteit tussen sommige lokale en provinciale overheden onderling en tussen sommige lokale en provinciale overheden en diensten van de Vlaamse overheid onderling, en houdende enkele maatregelen ter ondersteuning van de externe personeelsmobiliteit tussen overheden met hetzelfde werkingsgebied

BWHI: Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen

CJS: Departement Cultuur, Jeugd en Sport

Comité C1: Onderhandelingscomité met de representatieve vakbonden voor de ambtenaren van de provinciale en gemeentelijke overheidsdiensten

DDB: Dienst Diversiteitsbeleid

DG: Directeurs-generaal

EFRO: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

ESC: Economische sectorcodes

ESR: Europees stelsel van Nationale en Regionale Rekeningen

EUKN: Europe's Urban Knowledge Platform

FOD: Federale overheidsdienst

GD: Gemeentedecreet van 15 juli 2005

Gesco: Gesubsidieerde contractueel

HFB: Het Facilitair Bedrijf

ICT: Informatie- en Communicatietechnologie

IGS : Intergemeentelijk samenwerkingsverband

IMEC-smit: Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum, Studies Media Information Telecommunication

INR: Instituut voor Nationale Rekeningen
JPI: Joint Programming Initiatives
KCVS: Kenniscentrum Vlaamse steden
LB: Lijst van de burgemeester
LBLOD: Lokale Besluiten als geLinkte Open Data
MAGDA: Maximale gegevensdeling tussen administraties en agentschappen
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OCMW decreet: Decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
OD: Operationele doelstelling
OSLO: Open standaarden voor lokale overheden
OVAM: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PROLINK: Pro Linkebeek
PTOW: Plaats- en tijdsonafhankelijk werken
SBV: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing
SERV: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SOIA: Strategisch Overlegorgaan Internationale Aangelegenheden
SVR: Studiedienst van de Vlaamse Regering
TOM: Tewerkstellingsondersteunende maatregelen
UDG: Urban Development Group
URBACT: European Territorial Cooperation programma voor geïntegreerde duurzame ontwikkeling in steden in Europa
VCT: Vaste Commissie voor Taaltoezicht
VGC: Vlaamse Gemeenschapscommissie
VO: Vlaamse overheid
VPS: Vlaams personeelsstatuut (Besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid)
VUB: Vlaamse Universiteit Brussel
VR: Vlaamse Regering
VVP: Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Vzw: Vereniging zonder winstoogmerk

III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. Strategische doelstelling: bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie

1.1. OD Decentralisatie en subsidiariteit: meer bevoegdheden voor gemeenten

1.1.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

Het streven naar subsidiariteit en naar meer autonomie voor de lokale besturen wordt deze regeerperiode niet aangepakt via groots opgevatte trajecten met pogingen tot bevoegdheidsoverdrachten van de Vlaamse overheid naar de steden en gemeenten. Wél is gezocht naar specifieke beleidsdomeinen en precies afgebakende probleemstellingen waar de Vlaamse regelgeving kon worden versoepeld en minder stringent gemaakt, opdat op deze wijze de eigen beleidsruimte van lokale besturen kan worden vergroot. Deze beleidsoefening is gebeurd, in samenwerking met de VVSG en de VVP, binnen de schoot van een speciaal daartoe opgerichte "paritaire commissie".

Reeds in juni 2015 hechtte deze paritaire commissie (met politiek gemandateerde vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de VVSG en de VVP) haar goedkeuring aan een eindverslag. Dit verslag, besproken in diverse commissies van het Vlaams Parlement, bevat concrete afspraken inzake de wenselijke Vlaamse deregulering binnen de beleidsdomeinen "organieke regelgeving", "wonen", "welzijn", "mobiliteit", "economie en tewerkstelling", "ruimtelijke ordening en leefmilieu" en "vrije tijd".

Elke betrokken functioneel bevoegde minister is bevoegd voor de (regelgevende) implementatie van deze afspraken. In het najaar van 2016 is een eerste voortgangsrapport besproken en goedgekeurd binnen de schoot van de paritaire commissie én bezorgd aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

1.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In het najaar 2017 zal ik opnieuw een balans opmaken van de voortgang van dit proces. Ik zal een tweede opvolgingsrapport samenstellen en aanbieden aan de paritaire commissie, de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Hieruit moet blijken in hoeverre de gemaakte afspraken reeds zijn doorgevoerd, en dus in welke mate de lokale beleidsruimte effectief groter is geworden.

Wat betreft de vooruitgang binnen de beleidsdomeinen waarvoor ik bevoegd ben verwijs ik enerzijds naar de operationele doelstelling 3.2. van deze beleidsbrief (werkgroep "organieke regelgeving" van de paritaire commissie) en anderzijds naar mijn beleidsbrief Wonen (werkgroep "wonen" van de paritaire commissie).

1.2. OD Stimuleren van vrijwillige fusies van gemeenten

1.2.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

De Vlaamse Regering wil fusies van gemeenten stimuleren. Samenvoegingen van (kleinere) gemeenten kunnen de mogelijkheid om een beter beleid te voeren op een ruimer grondgebied vergroten, de lokale bestuurskracht doen toenemen en de beleidsmatige efficiëntie verbeteren. De afgelopen jaren heb ik, zoals aangekondigd in het regeerakkoord en in mijn beleidsnota, ondersteuningsmaatregelen uitgewerkt om de gemeenten tot fusie aan te sporen.

Met het decreet van 24 juni 2016 houdende de regels voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten is een juridisch duidelijk kader geschapen voor

gemeenten die wensen over te gaan tot een fusie. Als onderdeel van dit kader werd een financiële bonus uitgewerkt: gemeenten die per 1 januari 2019 fuseren bekomen een overname van hun schulden door de Vlaamse overheid a rato van 500 euro per inwoner, met een maximumbedrag van 20 miljoen euro per fusie.

Tevens heb ik de gemeenten uitgenodigd om expliciet na te denken over de eigen bestuurskracht en hen daartoe de nodige instrumenten aangereikt. Het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen heeft in 2015 een lokale bestuurskrachtmonitor ontwikkeld. Dit is een instrument voor zelfevaluatie dat de gemeenten ook kan ondersteunen bij het nemen van beslissingen om hun bestuurskracht te verhogen.

Mijn administratie heeft de gemeenten voorts externe ondersteuning aangeboden bij de zelfevaluatie over hun bestuurskracht. Dit kreeg vorm door middel van workshops onder begeleiding van een externe consultant, bijgestaan door een team van bestuurswetenschappers. Zeventien lokale besturen doorliepen tijdens de eerste helft van 2016 dit traject met de consultant. Vier van die zeventien gemeenten hebben enkele maanden later besloten tot een vrijwillige fusie met een buurgemeente, met name de gemeenten Knesselare, Puurs, Neerpelt en Meeuwen-Gruitrode (zie verder).

Binnen de Vlaamse overheid is een werkgroep opgericht die een "impact-onderzoek" voert naar de concrete gevolgen van een gemeentelijke fusies op de Vlaamse regelgeving en administratieve praktijken. Dit impact-onderzoek is zo goed als afgerond. De functioneel bevoegde administraties en ministers weten welke regelgeving nog moet worden aangepast in functie van gemeentelijke fusies. Op mijn vraag heeft ook de federale ministerraad een Vlaams-federale werkgroep opgericht die onder aansturing van de FOD Binnenlandse Zaken en in goede samenwerking met mijn administratie, het federale impactonderzoek coördineert. Dit impact-onderzoek heeft ook geleid tot een inventaris van de wijzigingen in regelgeving en/of administratieve praktijken die ook op het federale niveau nog moeten worden genomen.

En ten slotte is op de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur een online draaiboek "vrijwillige fusies" beschikbaar. Dit draaiboek reikt handvaten aan fuserende gemeenten om hen te begeleiden bij het grootse veranderingstraject dat een fusie is. Zowel op algemeen niveau als per deelthema wordt aangegeven welke handelingen deze gemeenten zeker moeten stellen. Dit draaiboek, dat wordt opgemaakt in goede samenwerking met de VVSG, is een dynamisch gegeven: het wordt permanent aangevuld en verfijnd naarmate nieuwe probleemstellingen én oplossingen zich aandienen (zie het impact-onderzoek op Vlaams en federaal niveau).

Het doet mij dan ook genoeg dat al deze maatregelen en instrumenten van ondersteunende en voorbereidende aard ook resultaat opleveren. Velen waren sceptisch omtrent de beleidsoptie tot het stimuleren van vrijwillige fusies. Vandaag weten we dat het afgelopen werkingsjaar niet minder dan 15 lokale besturen zonder ook maar enige verplichting de principiële beslissing tot fusie hebben genomen én bezorgd aan de Vlaamse Regering. De 7 fusie-operaties zijn:

- Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek (beslissing gemeenteraden van 28 november 2016);
- Kruishoutem en Zingem (beslissing gemeenteraden van respectievelijk 12 december 2016 en 15 december 2016);
- Aalter en Knesselare (beslissing gemeenteraden van 23 mei 2017);
- Overpelt en Neerpelt (beslissing gemeenteraden van 26 juni 2017);
- Deinze en Nevele (beslissing gemeenteraden van 24 augustus 2017);
- Sint-Amands en Puurs (beslissing gemeenteraden van 18 september 2017);

- Waarschoot, Zomergem en Lovendegem (beslissing gemeenteraden van 28 september 2017).

1.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Nu het beleid inzake vrijwillige fusies is uitgetekend en de kandidaat fuserende gemeenten zijn gekend, zal mijn beleid het komende werkjaar zich vooral toespitsen op het ondersteunen van de fusietrajecten. De studies, rapporten en indicatorensets m.b.t. het verhogen van de bestuurskracht blijven op de website van ABB beschikbaar. Gemeenten kunnen hier blijvend inspiratie opdoen wat betreft (het nadenken over) het verhogen van hun bestuurskracht. Maar het helpen realiseren van de concrete fusies geniet voorrang.

De procedure opgenomen in het "decreet vrijwillige fusie" bepaalt dat de gemeenten na een principiële beslissing tot fusie later een definitief voorstel tot samenvoeging moeten bezorgen aan de Vlaamse Regering. Dit voor 31 december van dit jaar indien men wenst gebruik te maken van de fusiebonus. Per individueel fusietraject moet daarna een specifiek samenvoegingsdecreet worden opgemaakt. Deze 'nieuwe gemeente' decreten zal ik in 2018 zo snel mogelijk ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering, waarna het Vlaams Parlement zich nog voor het zomerreces van 2018 definitief over de fusie kan uitspreken. In oktober 2018 vinden dan gemeenteraadsverkiezingen plaats voor de nieuwe fusie-gemeente.

In nauw overleg met mijn collega bevoegd voor financiën en begroting zal in 2018 ook de effectieve overname van de schulden van de fuserende gemeenten gebeuren. De specifieke modaliteiten van de schuldovername zijn vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2017 én in omzendbrief FB 2017/1.

De kern van de activiteiten komt nog meer dan vorig jaar te liggen bij de ondersteuning van de individuele fusie-operaties. Binnen mijn administratie is een fusie-team geïnstalleerd dat de vinger aan de pols houdt bij de lopende trajecten. Het volgt de opmaak van de impact-onderzoeken (zowel op Vlaams als op federaal niveau) nauwgezet op en zal bij de functionele administraties en collega's ijveren voor de realisatie van de noodzakelijke wijzigingen in de regelgeving en administratieve praktijken. Met het actueel houden van het "draaiboek" fusies wil ik alle betrokken steden en gemeenten permanent informeren over de lokaal noodzakelijk en/of wenselijk te nemen maatregelen.

1.3. OD Versterken van de dynamiek van regiovorming

1.3.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

Naast het stimuleren van vrijwillige fusies en het ondersteunen van individuele fusieoperaties, ben ik er van overtuigd dat de bestuurskracht van lokale besturen ook kan versterkt worden door het aantal intermediaire niveaus te verminderen en te komen tot zoveel mogelijk samenvallende samenwerkingsverbanden.

In de voorbije jaren heb ik tal van voorwaardenscheppende maatregelen genomen om dit mogelijk te maken. In opvolging van het project 'regioscreening' dat tijdens de vorige regeerperiode werd geïnitieerd, werden bijkomende decretale drempels weggenomen. De doelstellingen van een intergemeentelijk samenwerkingsverband moeten niet langer een inhoudelijke of functionele samenhang vertonen, waardoor gemeenten nu nog meer instrumenten in handen krijgen om de intermediaire structuren waarin ze vertegenwoordigd zijn naar elkaar te laten toegroeien en het bestuurlijke landschap op die manier te vereenvoudigen. Ook in de begeleidingstrajecten in het kader van de bestuurskrachtmonitor werd aandacht

besteed aan het intermediaire niveau en werden de betrokken gemeenten handvaten aangereikt om tot een vereenvoudiging te komen.

1.3.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De lokale besturen zullen na de inwerkingtreding van het decreet over het lokaal bestuur alle handvaten hebben om (verder) te werken aan de vereenvoudiging van de intermediaire structuren. Het behoort dan ook tot de gemeentelijke autonomie om daar verder mee aan de slag te gaan, al zal mijn administratie uiteraard de lokale besturen hierbij verder ondersteunen door de inventaris van de samenwerkingsverbanden up-to-date te houden en adviesvragen te beantwoorden.

In het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (hierna SBV) werd een onderzoekstraject opgestart inzake bovenlokale en (stads)regionale arrangementen. In dat onderzoek wordt onder meer de wenselijkheid en haalbaarheid nagegaan van mogelijke scenario's om in Vlaanderen werk te maken van de vorming van diverse bovenlokale bestuursvormen. Dat onderzoek zit momenteel in de analysefase, in het volgende werkjaar wordt overgegaan tot de verkenning van mogelijke institutionele alternatieven.

1.4. OD Afslanking van de provincies

1.4.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

Het overheidsbestuur in Vlaanderen dat het Vlaams regeerakkoord vooropstelt betreft niet alleen een minder dirigistische Vlaamse overheid en meer bestuurskrachtige steden en gemeenten met een grotere beleidsruimte (zie hoger), maar evenzeer een afgeslankt provinciaal bestuursniveau dat zich concentreert op de (grondgebonden) kerntaken. Met het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies zijn, na lang en grondig overleg, de contouren gelegd van het project "afslanking van de provincies".

Dit houdt in dat het provinciaal bestuursniveau vanaf 1 januari 2018 niet langer bevoegd is voor de zogenaamde persoonsgebonden aangelegenheden en instellingen (de aangelegenheden opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de WBHI); ofwel de Vlaamse overheid ofwel een bepaalde stad/gemeente zal deze bevoegdheden/instellingen overnemen. Tevens is decretaal bepaald dat de bevoegdheid van de provincies tot het heffen van opcentiemen op de onroerende voorheffing voor 5 jaren is beperkt.

De overdracht van de bevoegdheden gaat gepaard met overdracht van alle daarbij horende (on-)roerende goederen, personeel en kredieten. Daarbij is het steeds mijn bekommernis geweest dat het over te dragen provinciepersoneel geen enkele van haar essentiële rechten verliest. Dit is ook expliciet zo opgenomen in artikel 5 van vernoemd decreet.

De praktische overdracht én de inkanteling, van de persoonsgebonden bevoegdheden naar Vlaanderen en de betrokken steden is een groots veranderingsproces. Uiteraard spelen de steden en de functioneel bevoegde ministers voor welzijn, cultuur, sport en hun administraties die een bevoegdheid/instelling van de provincie overnemen een cruciale rol bij de realisatie van dit project. Zij moeten beleidsmatig en organisatorisch klaar zijn voor die nieuwe uitdagingen per 1 januari 2018.

Als Vlaams minister van Binnenlands Bestuur heb ik, samen met mijn administratie, een coördinerende rol in dit proces. Reeds op 14 oktober 2016 heb ik aan de Vlaamse Regering een "draaiboek" afslanking provincies" meegedeeld; Dit draaiboek, opgemaakt na ruggenspraak met de provincies en de VVP, bevat in

essentie een antwoord op de vraag “wie doet wat wanneer” om de overdracht op een zo kwaliteitsvol mogelijke manier te laten verlopen, volgens een “transitieplan” per instelling en per bevoegdheid. Het draaiboek is een dynamisch document dat doorheen het proces wordt bijgewerkt. Dit gebeurde een eerste keer begin februari 2017, een tweede keer in juli 2017.

Dit draaiboek bevat ook een projectstructuur waarmee de voortgang van het proces in goede banen wordt geleid. Essentieel daarbij zijn de interbestuurlijke politieke en ambtelijke stuurgroepen met vertegenwoordigers van de 3 beleidsniveau's (Vlaams, provinciaal en lokaal). Zij bewaken de voortgang van het project en nemen de meer algemene beslissingen. De politieke stuurgroep, o.l.v. van mijn kabinet is voorjaar 2017 tweemaal samengekomen (op 16 februari en op 13 juni). De dagelijkse werkzaamheden in dit project gebeurden binnen tal van ambtelijke werkgroepen.

Als coördinerend minister ben ik bevoegd voor enkele generieke aspecten van dit project. Het betreft aspecten inzake archief, ICT, vastgoed en facilitaire dienstverlening, financiën en personeel.

Een aparte vermelding verdient de “werkgroep personeel” met Vlaamse, lokale en provinciale medewerkers. Deze werkgroep heeft onder meer klaarheid geschapen in de diverse stelsels van de tweede pensioenpijler die bestaan voor de provinciale contractuele medewerkers én over de specifieke pensioensituatie van de statutaire medewerkers in de provincie Vlaams Brabant.

Tot slot vermeld ik nog dat ik in mijn jaarlijkse omzendbrief met budgettaire onderrichtingen voor de gemeenten de aandacht erop heb gevestigd dat de gemeenten het tarief van hun opcentiemen moeten verlagen volgens eenzelfde verhouding als waarmee het Vlaams basistarief is gestegen om het budgetneutraal karakter van de afslanking van de provincies te respecteren. Als zij hiervan willen afwijken en kiezen voor een ander tarief moeten zij dit uitdrukkelijk motiveren.

1.4.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De komende maanden moeten de politiek en ambtelijk verantwoordelijken van de overnemende besturen de laatste hand leggen aan diverse praktische zaken (cf. draaiboek). Als coördinerend minister zal ik hiertoe nauw overleggen met de betrokken functioneel bevoegde ministers en hen ondersteunen waar mogelijk.

Sommige “generieke” aspecten van dit dossier zal ik ook zelf initiëren.

Het gaat daarbij vooral om uitvoeringsbesluiten met betrekking tot personeel. Het besluit van de Vlaamse Regering dat het Vlaams personeelsstatuut wijzigt in functie van de overdracht van de provinciale personeelsleden naar de Vlaamse overheid is reeds principieel goedgekeurd op 19 mei 2017. De onderhandelingen met de vakorganisaties zijn net afgerond. Ik verwacht het besluit nu snel, na advies van de Raad van State, voor definitieve goedkeuring voor te kunnen leggen aan de regering. In dit verband wil ik ook snel duidelijkheid verschaffen over de praktische modaliteiten waarbij de 2de pensioenpijler van de contractuele personeelsleden van de provincies wordt gegarandeerd. De federale minister voor pensioenen heb ik voorts gevraagd om de pensioensituatie van de statutaire personeelsleden van de provincie Vlaams Brabant te continueren na hun overdracht naar de Vlaamse overheid. Ik onderzoek hoe ik in afwachting daarvan deze pensioenrechten tijdig kan garanderen.

Daarnaast zal ik nog een BVR voorleggen aan de regering dat de personeelsleden individueel overdraagt van de provincie naar de Vlaamse of naar een lokale overheid. Een gelijkaardig BVR zal voorgelegd worden voor wat betreft de overdracht van individuele gebouwen en percelen die gepaard gaan met bepaalde provinciale instellingen.

Op het niveau van de “financiële verevening” die gepaard gaat met de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden/instellingen naar de Vlaamse overheid en sommige gemeenten zal ik erover waken dat alle financiële afspraken worden opgenomen in de Vlaamse begroting 2018:

- De toekenning van een dotatie aan de betrokken steden die een provinciale instelling overnemen;
- De toekenning van een dotatie aan de provincies Oost-Vlaanderen (2,2 miljoen euro) en Vlaams-Brabant (7,1 miljoen euro) omdat deze provincies n.a.v. de overdracht een grotere daling van hun inkomsten hebben (door de aftopping van de opcentiemen op de onroerende voorheffing) dan dat ze bevoegdheden afstaan;

Het Vlaams institutioneel landschap zal derhalve vanaf het budgetjaar 2018 zijn afgeslankt. De persoonsgebonden zaken zullen immers vanaf 2018 in beginsel nog slechts door 2 (lokale en Vlaamse overheid) en niet langer door 3 overheidsniveaus worden beheerd. Wel zullen er wellicht enkele instellingen tijdelijk nog verder worden beheerd door een provinciebestuur. Decretaal is deze mogelijkheid voorzien. Ik zal hiertoe een BVR aan de Vlaamse Regering voorleggen.

2. Strategische doelstelling: Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen

2.1. OD Vereenvoudiging van het administratief toezicht en de afschaffing van het goedkeuringstoezicht

2.1.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

De krachtlijnen uit de conceptnota “Hervorming bestuurlijk toezicht – toelichting wijzigingsvoorstellen” die de Vlaamse Regering op 27 mei 2016 heeft goedgekeurd, heb ik verwerkt in de ontwerpteksten van het decreet over het lokaal bestuur.

De conceptnota, en in het verlengde de ontwerpteksten van het decreet over het lokaal bestuur gaan daarbij uit van de volgende krachtlijnen:

- inperken van het goedkeuringstoezicht;
- verder afbouwen van het systematisch toezicht ten voordele van klachtentoezicht;
- maximale digitalisering met onder andere een publicatieplicht op de webtoepassing van de gemeente die de klassieke meldingsplicht vervangt waardoor de relevante informatie over het lokaal beleid toegankelijker wordt voor iedereen en de materiële papierstroom tussen de besturen en de toezichthoudende overheid vermindert;
- snellere en meer transparante toezichtprocedures door onder andere de afschaffing van de tweetrapsprocedure (schorsing gouverneur/vernietiging minister). Slechts één instantie (minister of gouverneur) zal als toezichthoudende overheid optreden met slechts één maatregel (rechtstreekse vernietiging);
- de inkorting van de termijnen van toezicht en de introductie van een systeem van “nietigheid van rechtswege” ingeval het lokaal bestuur de bestreden beslissing niet bezorgt aan de toezichthoudende overheid ondanks herhaalde aanmaningen;
- één uniek adres voor de indiening van klachten.

2.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De hervorming van het toezicht dat volgens de krachtlijnen van de conceptnota werd vertaald in de ontwerpteksten van het decreet over het lokaal bestuur. Deze hervorming zal, na goedkeuring en bekrachtiging van het decreet, verder geconcretiseerd worden in een uitvoeringsbesluit.

2.2. OD Toepassing taalwetgeving in de randgemeenten en uitvoeren van taaltoezicht

2.2.1. Beleidsmaatregelen genomen in het voorbije werkjaar

Aan de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen van de randgemeenten en het taalgebruik in de zittingen van de gemeenteraden wordt permanent en consequent aandacht besteed. Dit gebeurt steeds in nauw overleg met de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant.

De gemeenteraden van de faciliteitengemeenten, met uitzondering van Wemmel en Drogenbos, waar zich weinig problemen voordoen, worden steeds bijgewoond door een ambtenaar van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Deze brengt onmiddellijk verslag uit bij de gouverneur, bij de administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur en bij mijzelf. Op deze manier ben ik snel en correct geïnformeerd over gemeentelijke beslissingen en kan ik optreden als dat nodig is.

Uitoefening van het bestuurlijk toezicht

In het afgelopen jaar hebben zich verschillende keren incidenten voorgedaan die betrekking hadden op de naleving van de taalwetgeving en die aanleiding gaven tot een maatregel in het kader van het bestuurlijk toezicht.

Ingevolge een klacht eind 2016 heb ik de gemeente Wezenbeek-Oppem verzocht een reglement aan te passen omdat het onterecht verenigingen verplicht tweetalige informatie aan te leveren om te publiceren op digitale informatieborden aan te passen. Een gemeente kan haar inwoners geen taalverplichting voorschrijven.

Ik ontving ook klachten over de gemeente Linkebeek omdat raadsleden Frans spraken tijdens gemeenteraden. De klachten leidden tot een maatregel van toezicht.

Niet-benoeming

Hoewel mijn bevoegdheid tot het benoemen van de burgemeesters niet behoort tot de uitoefening van het bestuurlijk toezicht, wil ik toch de niet-benoeming van de voorgedragen kandidaat-burgemeesters in Linkebeek, de heren Thiéry en Ghequiere, onder de aandacht brengen.

Ook de derde niet-benoeming van Thiéry werd door de Raad van State bevestigd op 30 januari 2017. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad van Linkebeek mevrouw Valérie Geeurickx voorgedragen als kandidaat-burgemeester. Ik heb haar op 5 juli 2017 benoemd en zij heeft haar eed als burgemeester afgelegd op 19 juli 2017.

Voorts heb ik, opnieuw na klacht, op 30 mei 2017 mevrouw Leclaire niet benoemd tot voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van Wezembeek-Oppem wegens haar geringe kennis van de Nederlandse taal. Zij vecht mijn beslissing aan bij de Raad van State.

Optreden vanwege taalregistratie

In de loop van 2017 ontving ik verschillende klachten van burgers uit Sint-Genesius-Rode tegen de verspreiding van formulieren waarmee de inwoners bij de gemeente konden laten registreren dat zij het Frans kozen om met de gemeentelijke overheid te communiceren. Ik onderzocht deze klachten en tegelijk ook of de andere faciliteitengemeenten op dezelfde manier te werk gingen. Dat was het geval. Ik meen dat deze handelswijze in strijd is met de taalwetgeving. Waar mogelijk leidden deze onderzoeken dan ook tot maatregelen van toezicht. In de andere gevallen (Kraainem en Linkebeek) schreef ik de gemeenten aan deze onregelmatigheid te staken. Drie gemeenten vechten mijn toezichtmaatregelen aan bij de Raad van State. Ik wacht het oordeel van de Raad af.

2.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Ik zal blijven waken over de correcte toepassing van de taalwetgeving in bestuurshandelingen van de faciliteitengemeenten rond Brussel en het taalgebruik in de zittingen van de gemeenteraden. Daarom blijft een ambtenaar van het Agentschap Binnenlands Bestuur de vergaderingen van deze gemeenten bijwonen zodat ik onmiddellijk een verslag ontvang en snel kan optreden wanneer dit nodig is.

Ook eventuele klachten van raadsleden of burgers zullen nauwlettend worden onderzocht.

Ik blijf een correcte en loyale houding van de lokale bestuurders vragen, in het bijzonder van de burgemeesters, ook bij de toepassing van de taalwetgeving. De kwestie van de taalregistratie krijgt daarbij mijn bijzondere aandacht.

Ik zal het benoemingsdossier van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van Wezembeek-Oppem consequent opvolgen.

*2.3. OD Efficiënt en wederkerig uitwisselen van beleidsinformatie**2.3.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

Ik blijf sterk inzetten op het verzamelen en ter beschikking stellen van beleidsinformatie voor de lokale besturen. Daartoe heb ik reeds verschillende initiatieven genomen. De financiële gegevens van de lokale besturen waren al als open data beschikbaar. Vorig werkjaar zijn de financiële profielen nog verder geoptimaliseerd, de gegevens van de lokale bestuurskrachtmonitor zijn geactualiseerd en er is een nieuwe versie van de Vlaamse profielschets verschenen.

Het is het laatste jaar dat de bestuurskrachtmonitor en de Vlaamse profielschets in hun huidige vorm worden aangeboden. Vanaf volgend jaar worden ze geïntegreerd in de gemeente- en stadsmonitor. Op die manier wil ik vermijden dat gelijkaardige instrumenten naast elkaar worden aangeboden. Het voorbije werkjaar is het nieuwe initiatief "Cijfer in de kijker" gelanceerd. Het is een digitale publicatie waarin een bepaald cijfergegeven nader onderzocht en toegelicht wordt. Enkele topics die aan bod kwamen, zijn o.m. 'het accurater budgetteren met BBC', en 'de investeringen door lokale besturen anders bekeken'.

In het kader van de commissie decentralisatie werd door de minister van Cultuur met het oog op een monitoring van het lokaal cultuur-, jeugd-, en sportbeleid een dataverzamelingstool ontwikkeld om gegevens over het vrijetijdsgebeuren te registreren. De tool werd in de zomerperiode getest door pilootgemeenten. Daarnaast werd een ontsluitingsplatform voorbereid om een technische koppeling met externe databronnen mogelijk te maken zodat de gegevens op één plek en op

uniforme wijze kunnen worden samengebracht. Het Agentschap Binnenlands Bestuur werkte als partner mee aan dit project.

2.3.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

2018 wordt een belangrijk jaar om het uitwisselen van beleidsinformatie van en over lokale besturen verder te verbeteren. In maart zal ik de gemeente- en stadsmonitor lanceren. Deze monitor is een omgevingsscanner, die de brede omgeving van het lokale bestuur in kaart brengt. De besturen kunnen de monitor gebruiken om de omgevingsanalyse die ze maken ter voorbereiding van het volgende meerjarenplan te onderbouwen. Hierbij waak ik over een optimale afstemming van de rapportering van de gemeentemonitor en van de stadsmonitor. Cijfergegevens die relevant zijn voor alle Vlaamse gemeenten worden aangeboden voor de 308 gemeenten in Vlaanderen. Voor de 13 centrumsteden wordt daarnaast nog een aanvullende rapportering voorzien. Op de trefdag van VVSG die plaats heeft in oktober 2017 zal het concept van de gemeente- en stadsmonitor toegelicht worden.

2.4. OD Audit Vlaanderen en de lokale besturen

2.4.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Sinds 1 januari 2014 is Audit Vlaanderen (AV) operationeel. AV voert audits uit binnen de Vlaamse administratie en binnen de Vlaamse lokale besturen (gemeenten, OCMW's, provincies en hun publiekrechtelijke verzelfstandigde agentschappen). De audits bij de "lokale besturen" worden aangestuurd door een onafhankelijk auditcomité met vier onafhankelijke deskundigen, twee vertegenwoordigers van de VVSG en een vertegenwoordiger van de VVP. Zelf ben ik er enkel vertegenwoordigd door een waarnemer. Audit Vlaanderen voert in alle onafhankelijkheid bij de lokale besturen zowel algemene organisatieaudits uit, thema-audits als forensische audits.

In het kader van een goede samenwerking met alle actoren binnen het brede veld van toezicht, controle, audit en met het oog op de realisatie van "single audit" heeft AV de afgelopen twee jaar met al deze actoren samenwerkingsafspraken of -overeenkomsten gesloten, ook met mijn administratie. De uitvoering van de overeenkomst tussen AV en ABB van 14 augustus 2014 is geëvalueerd en aangepast op 8 juni 2016 en 13 september 2017 aan de actuele samenwerking tussen beide partijen.

2.4.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Het verzekeren van de mogelijkheid dat AV verder in alle onafhankelijkheid audits kan blijven uitvoeren en haar rol van partner van het lokale management en bestuur kan blijven spelen, is het voornaamste aandachtspunt voor het komende werkjaar.

Om lokale besturen van elkaar te laten leren, hebben ABB, AV en de gouverneurs samen het initiatief genomen om, net als in het voorjaar van 2016, de belangrijkste vaststellingen die tijdens de thema-audits naar voren kwamen in de voornoemde globale rapporten toe te lichten in een studienamiddag in elke Vlaamse provincie. Ook zullen aan de hand van praktijkcases/praktijkgetuigenissen/verbeterpunten aan bod komen en handvaten aangereikt worden om concrete acties op te zetten binnen het lokaal bestuur die leiden tot een permanente verbetering van de organisatiebeheersing. Deze studienamiddagen zullen plaats vinden tussen eind november en half december 2017.

AV publiceert in zijn globale rapporten, naast de aanbevelingen voor de lokale besturen zelf, ook aanbevelingen aan de Vlaamse en andere overheden en/of koepelorganisaties. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal de aanbevelingen die gerelateerd zijn aan zijn taken of het beleidsveld 'Binnenlands Bestuur' ter harte nemen.

2.5. OD Digitalisering

2.5.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

De huidige manier van digitale uitwisseling van bestuurlijke informatie en documenten tussen Vlaanderen en de lokale besturen bleef dit jaar behouden (digitaal loket MIJN BINNENLAND, BBC DR-rapportering, digitale communicatie eredienstbesturen). Via Mijn Binnenland werden er vorig werkjaar (van 01/09/2016 t.e.m. 15/06/2017) 13.335 dossiers ingestuurd. Dit is een stijging van 918 dossiers ten opzichte van het werkjaar daarvoor. Er werken nu ook 25 besturen voor het eerst met de toepassing. Ik stel vast dat het gebruik van Mijn Binnenland goed gekend is bij de besturen en veelvuldig gebruikt wordt. Er worden hier geen spectaculaire stijgingen meer verwacht. Wel heeft mijn administratie alle voorbereidingen genomen zodat in het najaar ook de politiezones en hulpverleningszones via deze toepassing hun besluitenlijsten kunnen insturen aan het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Via het project Lokale Besluiten als geLinkte Open Data (LBLOD) werk ik verder om informatie met betrekking tot lokale besluiten op een efficiënte en een innovatieve manier uit te wisselen. De focus van dit project ligt op het gelinkt en authentiek bewaren en ontsluiten van lokale besluiten en het realiseren van een gelinkte mandatabank. Hiervoor werd dit jaar vooral gewerkt op het in kaart brengen van het besluitvormingsproces en het ontwikkelen van een semantisch datamodel voor besluiten en mandaten. Beiden gebeurden in nauwe samenwerking met lokale overheden, hun dienstenleveranciers en verschillende Vlaamse overheidsdiensten (o.a. Informatie Vlaanderen en Het Facilitair Bedrijf).

2.5.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Aan het project LBLOD zal in 2018 verder gewerkt worden om de besluiten authentiek te bewaren en te ontsluiten en om informatie over mandatarissen uit besluiten gestructureerd te ontsluiten. Hiertoe zal nauw samengewerkt worden met lokale besturen, Vlaamse overheidsdiensten en ICT dienstenleveranciers. Met een aantal besturen zal een intensief traject gestart worden in de pilootfase.

Ik zal ook bekijken welke andere gegevens uit de lokale besluiten gestructureerd ontsloten kunnen worden om zo een oplossing te kunnen bieden voor het aanleveren van gegevens aan Vlaamse overheidsdiensten. Ik denk hierbij aan de aanvullende wegreglementen, innames openbaar domein, subsidiereglementen en subsidiebesluiten, waarvoor projecten zullen starten in het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal.

Ik blijft er ook over waken dat regelgeving digitaalvriendelijk geformuleerd wordt om zo maximaal mogelijk een gedigitaliseerde dienstverlening te faciliteren. Hierbij blijft ik ook bijzondere aandacht besteden aan informatieveiligheid en aan de bescherming van privacygevoelige gegevens. Het komende werkjaar wordt er verder gewerkt aan de digitaalvriendelijke screening van de besluiten die in uitvoering van het decreet over het lokaal bestuur zullen voorbereid worden. In uitvoering hiervan zal mijn administratie ook de communicatie in het kader van toezichtsprocessen organiseren en waar mogelijk en nodig optimaliseren en digitaliseren.

2.6. OD De gouverneurs in een coördinerende en bemiddelende rol

2.6.1. *Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

Vanuit hun specifieke positie in de Vlaamse bestuurlijke organisatie hecht ik veel belang aan de coördinerende, bemiddelende rol van de Vlaamse gouverneurs. Ik zie hun brugfunctie als een essentieel onderdeel van de Vlaamse overheid en wil hun specifieke inzichten en ervaringen die hieruit voortvloeien, inbrengen om het beleid van de Vlaamse Regering waar te maken.

Ten eerste laat ik me graag inspireren door het activiteitenverslag van de gouverneurs. Naar aanleiding van de toelichtingen van de Vlaamse gouverneurs over hun activiteiten in 2015 in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid van het Vlaams Parlement, werd tussen de gouverneurs en de commissie afgesproken om de uitvoerige bespreking van de activiteitenverslagen van de gouverneurs vanaf dat ogenblik slechts om de twee jaar te laten plaatsvinden. Dit betekent dat er in het vorige werkjaar geen toelichting heeft plaats gevonden in de commissie.

Ten tweede is er het college van Vlaamse gouverneurs. In samenspraak met mijn administratie en met de gouverneurs werk ik aan een heroriëntering van dit overlegorgaan. Er zal op een meer regelmatige manier samen gekomen worden om aangelegenheden aan te kaarten die niet alleen met de decretale bevoegdheden van de gouverneurs hebben te maken, maar ook met hun coördinerende, ondersteunende en bemiddelende rol.

2.6.2. *Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar*

In het volgende werkjaar staat opnieuw een gedachtewisseling met de gouverneurs over hun activiteiten geagendeerd in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid van het Vlaams Parlement. Ik zal dit met aandacht volgen en er de nodige conclusies uit trekken. Daarnaast zal ik uiteraard de vinger aan de pols houden van de werkzaamheden van de gouverneurs tijdens het regelmatige overleg van het college van Vlaamse gouverneurs.

3. Strategische doelstelling: efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen

3.1. OD Integratie OCMW in gemeente

3.1.1. *Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

De uitgangspunten die de Vlaamse Regering op 13 mei 2016 heeft goedgekeurd in de conceptnota over de 'integratie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de gemeentebesturen: organieke uitwerking' werden concreet uitgewerkt en opgenomen in het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur dat op 30 juni 2017 voor de tweede keer principieel werd goedgekeurd (zie ook 3.6 OD Decreet over het lokaal bestuur).

Ik blijf hierbij vasthouden aan de doelstellingen (o.a. het kunnen voeren van een geïntegreerd lokaal sociaal beleid) en randvoorwaarden (o.a. waarborgen voor het respect voor de persoonlijke levenssfeer, scheiding tussen actor- en regierol) zoals ze werden geformuleerd in de eerdere conceptnota van januari 2015. De manier waarop dat juridisch en organiek vorm krijgt, houdt rekening met de juridische realiteit van twee afzonderlijke rechtspersonen.

Opdat de lokale besturen zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden en om vanaf 1 januari 2019 volgens dit nieuwe organisatieconcept te werken, blijft de

doelstelling dat de lokale besturen snel en voor het einde van 2017 de nieuwe organieke regelgeving zouden kunnen kennen.

3.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De nieuwe relatie tussen de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zal zijn beslag krijgen in het decreet over het lokaal bestuur. De verdere planning en timing van deze doelstelling loopt dan ook volledig gelijk met die voor dat decreet. Ik verwijs hiervoor naar 3.6 OD Decreet over het lokaal bestuur.

3.2. OD Personeelsbeleid inzetten ten behoeve van bestuurskracht

3.2.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Evaluatie uitvoeringsbesluiten over personeel

In de werkgroep 'Organieke Regelgeving – luik personeel', van de paritaire commissie decentralisatie, werd afgesproken dat een tweede fase de decentralisatie/vereenvoudiging van de uitvoeringsbesluiten zou inhouden en dit met het oog op het bieden van meer vrijheidsgraden aan de lokale besturen.

Omwille van de duidelijkheid en de leesbaarheid, wordt ervoor gekozen om vijf besluiten te integreren in één nieuw uitvoeringsbesluit.

Het betreft de volgende uitvoeringsbesluiten:

- Het BVR RPR Gemeentepersoneel van 7 december 2007;
- Het BVR RPR OCMW-personeel van 12 november 2010;
- Het BVR Externe personeelsmobiliteit van 20 mei 2011;
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2007 tot vaststelling van de regels inzake de aanwerving en terbeschikkingstelling van het kabinet- en fractiepersoneel in de gemeenten en provincies;
- Het BVR vakantiegeld van het gemeente- en provinciepersoneel van 13 september 2002.

Mijn administratie heeft de besprekingen met de betrokken belanghebbenden, zoals de werkgevers en de vakbonden grondig voorbereid en deze zullen in het najaar 2017 aanvatten.

Loopbaanonderbreking / Zorgkrediet

In het kader van de Zesde Staatshervorming zijn de Gemeenschappen en Gewesten sinds 1 juli 2014 bevoegd om voor hun overheidspersoneel een eigen stelsel van loopbaanonderbreking te regelen. De Vlaamse overheid is sinds begin 2015 financieel verantwoordelijk voor de betaling van de loopbaanonderbreking in de openbare sector (exclusief de thematische verloven).

Op 26 juli 2016 heeft de Vlaamse Regering het besluit tot toekenning van onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet ter vervanging van het federale systeem van loopbaanonderbreking definitief goedgekeurd. Het besluit regelt het recht op onderbrekingsuitkeringen voor deeltijds of volledig onderbreken van de loopbaan voor het openbaar ambt met het oog op een betere combinatie van het beroeps- en gezinsleven.

Uitzendarbeid

Op 15 september 2017 heeft de Vlaamse Regering haar derde principiële goedkeuring gegeven aan het voorontwerp van decreet over de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen. Onder meer de gevallen

waarin beroep kan gedaan worden op uitzendarbeid, de tijdsduur en het beslissingskader binnen de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen worden decretaal verankerd. Het voorontwerp van decreet wordt nu onderhandeld met de sociale partners.

Onbetaald verlof

Op 2 december 2016 heeft de Vlaamse Regering het besluit dat een stelsel van onbetaald verlof voor het personeel van lokale en provinciale besturen regelt definitief goedgekeurd. Na de vervanging van de "gewone" loopbaanonderbreking en de loopbaanonderbreking in het kader van de eindeloopbaan door het gemotiveerd zorgkrediet, verleent dit besluit het personeel van de lokale en provinciale besturen de mogelijkheid om hun loopbaan volledig of gedeeltelijk te onderbreken. Het besluit regelt een recht op onbetaald verlof. Daarnaast regelt het onbetaald verlof als gunst.

Uitvoeringsbesluit werking Beroepscommissie voor tuchtzaken

Op 13 januari 2017 heeft de Vlaamse Regering het besluit definitief goedgekeurd houdende wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de samenstelling, de vergoeding van de leden en de werking van de Beroepscommissie voor tuchtzaken ter uitvoering van artikel 138 van het Gemeentedecreet, artikel 137 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 134 van het Provinciedecreet.

Door deze wijzigingen wordt ook magistraten die op pensioen zijn de mogelijkheid geboden voorzitter van de beroepscommissie te worden en wordt de vergoeding van de leden van de beroepscommissie geïndexeerd. Gelijkaardige regelingen zijn al veel langer van toepassing bij de overige administratieve beroepsorganen van de Vlaamse Overheid.

3.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Evaluatie uitvoeringsbesluiten over personeel.

Eén nieuw globaal uitvoeringsbesluit zal voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Na de verwerking van de verplichte adviezen (comité C1 en Raad van State) wordt dit uitvoeringsbesluit voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring.

De uitwerking van het besluit is nauw verbonden met de timing van de totstandkoming van het decreet over het lokaal bestuur.

Uitzendarbeid

Na de onderhandelingen met de sociale partners en na het advies van de Raad van State zal ik het voorontwerp van decreet over uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen voorleggen aan de regering voor definitieve goedkeuring en indiening in het parlement.

3.3. OD Intergemeentelijke samenwerking

3.3.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Naast het in kaart brengen en analyseren van alle (inter)gemeentelijke participaties, heb ik ook een aantal zeer concrete beleidsmaatregelen aangekondigd. Deze heb ik neergeschreven in een visienota over de stroomlijning

van de (intergemeentelijke) participaties, die werd aangenomen door de Vlaamse Regering op 5 mei 2017. Met de principes en de bijhorende maatregelen uit deze visienota, wil ik inzetten op slagkrachtige en transparante samenwerkingsverbanden.

De aangekondigde beleidsmaatregelen inzake de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hun participaties werden geïntegreerd in het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur. Samengevat situeren deze zich op twee assen.

Ten eerste wordt het reglementaire kader voor de effectieve intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) zo veel als mogelijk doorgetrokken naar de onderliggende participaties:

- De oprichting of toetreding van een IGS tot een andere publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon wordt aan het goedkeuringstoezicht onderhevig. Men zal uitdrukkelijk moeten motiveren waarom hiervoor geopteerd wordt en ik zal, als minister van Binnenlands Bestuur, hieraan mijn goedkeuring moeten hechten.
- De maximale vergoeding voor de leden van de raad van bestuur van een IGS (i.e. € 205) geldt voor de gemeentelijke mandataris die deze vereniging vertegenwoordigt in de bestuursorganen van een rechtspersoon waarvan deze vereniging deelgenoot is. Dit geldt ook voor de gemeentelijke mandatarissen die hun gemeente vertegenwoordigen in de bestuursorganen van een bedrijf voor productie, vervoer en distributie van energie opgericht op basis van artikel 180 van de programmawet van 21 december 1994.

Ten tweede wordt een reeks bepalingen opgenomen m.b.t. een goede corporate governance van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het betreft:

- de beperking van het aantal leden van de raad van bestuur van de dienstverlenende en de opdrachthoudende verenigingen tot maximaal 15;
- de verplichting dat maximaal twee derde van het aantal leden van hetzelfde geslacht mag zijn;
- de mogelijkheid tot het aanstellen van onafhankelijke bestuurders;
- de mogelijkheid tot het oprichten van een algemeen comité voor afstemming tussen de algemene vergadering en de raad van bestuur;
- de verplichting om een code van goed bestuur goed te keuren;
- de toepassing van de minister-presidentnorm op de maximale vergoeding voor het personeel.

Om een vlotte transitie mogelijk te maken voorziet het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur in de mogelijkheid om, in afwijking van de normale regels, nog in de loop van het verkiezingsjaar 2018, statutenwijzigingen aan de deelnemers voor te leggen om de wijze van voordracht en benoeming van bestuurders (meervoudige voordracht en benoeming van onafhankelijke bestuurders als stemgerechtigde leden van de raad van bestuur) te bepalen. Dit schept de mogelijkheid om nog deze bestuursperiode statutair in te spelen op bovenstaande maatregelen, zodat men in de volgende gemeentelijke legislatuur snel van start kan gaan conform de nieuwe regeling.

3.3.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In 2018 zullen deze decreetswijzigingen en de statutenwijzigingen die ze teweeg brengen verder worden opgevolgd en zal het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de grenzen en de toekenningsvoorwaarden van het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging kunnen worden toegekend, gewijzigd worden.

3.4. OD Binnengemeentelijke decentralisatie

3.4.1. *Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

Tijdens de redactie van de ontwerp teksten van het decreet over het lokaal bestuur werd ernaar gestreefd om de bestaande regelgeving met betrekking tot de districten te vereenvoudigen en zoveel als mogelijk af te stemmen op de regeling van de gemeenten, voornamelijk wat de organisatie van de districtsraad en het districtscollege betreft. Zo verloopt de installatie van de districtsraad naar analogie van de installatie van de gemeenteraad. Zo gebeurt de verkiezing van de voorzitter van de districtsraad naar analogie van de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad. Zo verloopt de verkiezing van de districtsschepenen naar analogie van de verkiezing van de schepenen. Het is daarentegen wel de gemeenteraad die o.b.v. de inwonersaantallen van de districten het maximale aantal districtsschepenen bepaalt.

Het goedkeuringstoezicht op het besluit tot oprichting van een district werd weggelaten en vervangen door de publicatieplicht op een webtoepassing van de gemeente, wat in de lijn ligt van de toezichtsregeling op de besluiten die in het Gemeentedecreet onderworpen waren aan het goedkeuringstoezicht.

3.4.2. *Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar*

De geformuleerde beleidsintenties krijgen hun beslag in het decreet over het lokaal bestuur. De verdere planning en timing van deze doelstelling loopt dan ook volledig gelijk met die voor dat decreet. Ik verwijs hiervoor naar 3.6 OD Decreet over het lokaal bestuur.

3.5. OD Evenwicht tussen de lokale besturen en de eredienstbesturen

3.5.1. *beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

Overeenkomstig de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2014-2019 en het regeerakkoord wordt bij erkenningsdossiers van lokale geloofsgemeenschappen eerst het advies van de veiligheid van de Staat opgevraagd.

Tevens was het mijn ambitie om een nieuwe poging te ondernemen om, in uitvoering van artikel 92bis, §2, h van de BWHI, met de andere gewesten een samenwerkingsakkoord af te sluiten over de gewestgrensoverschrijdende eredienstbesturen.

Het afgelopen werkjaar is er m.b.t. de eredienstbesturen zo heel wat werk verricht.

Eerst en vooral is er, meer dan 15 jaar nadat de Lambermontakkoorden (bijzondere wet van 13 juli 2001) de gewesten bevoegd hebben gemaakt voor de instellingen belast met de temporalieën van de erediensten, eindelijk substantiële vooruitgang geboekt tussen de gewesten m.b.t. een samenwerkingsakkoord over de gewestgrensoverschrijdende besturen van de eredienst. Dit is vooral van praktisch belang voor de verhouding tussen het Aartsbisdom Mechelen-Brussel (met 2 kathedrale kerkfabrieken: Sint Rombauts in Mechelen en Sint-Goedele en Sint-Michiël in Brussel) en de burgerlijke overheden. Met de regeringen van de andere gewesten en van de Duitstalige Gemeenschap is voor het zomerreces 2017 eindelijk een akkoord bereikt dat ook de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd.

De toepassing van de procedure tot erkenning en opheffing van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen is het afgelopen werkjaar vaak het onderwerp geweest van debat in de commissie Binnenlands Bestuur van het Vlaams

Parlement. Niet het minst de vragen omtrent de adequaatheid van het toezicht op het blijvend naleven door de erkende lokale geloofsgemeenschappen van de erkenningscriteria en mijn beslissing tot opheffing van de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap lagen aan de basis van die diverse parlementaire discussies.

Een andere specifieke problematiek vormt de toekomst van niet meer dienstige parochiekerken. In de vorige legislatuur werd het maatschappelijk debat op gang gebracht omtrent her- en nevenbestemming van parochiekerken. Om de kloof tussen een vaag idee over een mogelijke her- of nevenbestemming van een kerk én de eigenlijke projectrealisatie te overbruggen heb ik in goede samenwerking met de VVSG, de Vlaamse bouwmeester en de minister-president Geert Bourgeois (bevoegd voor de restauratie van beschermde kerken) het "projectbureau herbestemming parochiekerken" opgericht met een looptijd van 3 jaar (2016-2018).

Dit onderzoeksbureau heeft 3 ontwerp bureaus geselecteerd die een "ontwerpend onderzoek" doen over een mogelijke herbestemming. Zo krijgen de (eredienst- of lokale-) besturen voor een zeer bescheiden kostprijs (tot maximaal 20.000 euro) een realistisch idee van wat de her- of nevenbestemming kan betekenen, zowel op architecturaal, bouwkundig en financieel vlak. Op heden zijn er 3 projectoproepen geweest naar eredienst- of lokale besturen die hebben geleid tot 45 haalbaarheidsonderzoeken: 18 bij beschermende en 27 bij niet-beschermde kerken. Een vierde projectoproep liep af op 22 september 2017; een 30-tal nieuwe dossiers zijn ingediend.

3.5.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Het instemmingsdecreet met het "samenwerkingsakkoord over de gewestgrensoverschrijdende eredienstbesturen" heb ik ondertussen, na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering, aangeboden aan het Vlaams Parlement voor bespreking en gebeurlijke goedkeuring. De goedkeuring en inwerkingtreding ervan zal vanaf het budgetjaar 2018 zowel voor het aartsbisdom Mechelen – Brussel als voor de toezichthoudende burgerlijke besturen een manifeste administratieve vereenvoudiging betekenen.

Wat de erkenning van nieuwe lokale geloofsgemeenschappen betreft heb ik beslist, n.a.v. de gerezen commotie en onduidelijkheden, een studie te laten uitvoeren. Eerder dan ad hoc de regelgeving, niet het minst het BVR van 30 september 2005 houdende de vaststelling van de criteria voor de erkenning van plaatselijke kerken en geloofsgemeenschap van de erkende erediensten, te wijzigen komt het mij gepast voor om de vandaag geldende criteria en de wijze waarop toezicht wordt uitgeoefend op de handhaving ervan, aan een wetenschappelijk onderzoek te onderwerpen. Dit moet leiden tot aanbevelingen zowel inzake mogelijke andere, aanvullende of gewijzigde criteria als inzake procesverbeteringen inzake de handhaving. Na een aanbestedingsprocedure is de uitvoering van dit wetenschappelijk onderzoek gegund aan de KU Leuven.

Als lid van de stuurgroep van het "herbestemmingsbureau parochiekerken" heb ik gevraagd om een publieksmoment te organiseren m.b.t. de tussentijdse resultaten van dit bureau. Dit zal plaats vinden op maandag 4 december 2017 in het Elzenveld in Antwerpen. Deze resultaten moeten andere bestuurders van eredienstbesturen en lokale overheden die een niet meer gebruikte parochiekerk op hun grondgebied hebben inspiratie en ondersteuning bieden. Samen met de minister-president zal ik de werking van het projectbureau het komende jaar evalueren en desgevallend met een aantal werkingsjaren verlengen.

3.6. OD Decreet over het lokaal bestuur

3.6.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur werd op 24 februari 2017 een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na de syndicale onderhandelingen en het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de VVSG, werd het voorontwerp, in aangepaste vorm, op 30 juni 2017 een tweede keer principieel goedgekeurd. De aanpassingen die werden doorgevoerd zijn het gevolg van de besprekingen in het syndicaal overleg (met name in Comité C1) en van de keuzes van de Vlaamse Regering opgenomen in de visienota van de Vlaamse Regering van 5 mei 2017 over het stroomlijnen van de (inter)gemeentelijke participaties.

Samengevat beoogt het voorontwerp:

- de verdere integratie van het OCMW en de gemeente;
- de hervorming en vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht;
- het bijsturen van de regels over de beleids- en beheerscyclus;
- het bijsturen of verstrengen van een aantal regels rond intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hun filialen;
- alle organieke regels over de gemeente, het OCMW en het intergemeentelijk samenwerkingsverband logisch en gestructureerd in één decreet onder te brengen;
- organieke regels verder te vereenvoudigen, te dereguleren en digitaalvriendelijker te maken;
- meer ruimte voor lokale autonomie, lokaal maatwerk en lokale daadkracht te genereren om zo de dienstverlening te verbeteren.

Het advies van de Raad van State bij het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur werd aangevraagd op 4 juli 2017. De raad van State verleende zijn advies op 9 oktober 2017.

3.6.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Nadat ik de opmerkingen van de Raad van State heb verwerkt, zal ik dat voorontwerp voor definitieve goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Hierna zal ik het ontwerp indienen bij het Vlaams Parlement en kan het parlementaire debat worden aangevat.

Parallel met de parlementaire besprekingen, zal ABB ook werk maken van de opmaak van de verschillende uitvoeringsbesluiten van het decreet over het lokaal bestuur, die de bestaande uitvoeringsbesluiten van het Gemeente- en OCMW-decreet zullen vervangen en actualiseren. Ik stel alles in het werk om die besluiten zo spoedig mogelijk ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Het is immers van belang dat de besturen zo snel mogelijk kennis kunnen nemen van de nieuwe regels. Daarbij kan ik evenwel niet vooruitlopen op de parlementaire behandeling van het decreet over het lokaal bestuur, dat de rechtsgrond biedt en het kader schept voor die uitvoeringsbesluiten.

4. Strategische doelstelling: financieel verantwoordelijke lokale besturen

4.1. OD Financiële transparantie voor de burger, het lokaal bestuur en toezichthoudende overheid

4.1.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Na de veralgemeende implementatie van de beleids- en beheerscyclus bij de lokale besturen vanaf het budgetjaar 2014 ondernam mijn administratie een grondige evaluatie van de BBC-regels in 2015. Die ruime bevraging van alle relevante

stakeholders leidde tot concrete voorstellen tot aanpassing, door de Vlaamse Regering goedgekeurd in een conceptnota op 15 juli 2016. Hierbij is vooral aandacht besteed aan de informatiebehoeften van de gemeenteraadsleden en de transparantie van de BBC-documenten in functie hiervan.

De voorgestelde aanpassingen zoals opgenomen in de conceptnota zijn het voorbije werkjaar uitgewerkt in concrete tekstvoorstellen. Een deel van die aanpassingen is meegenomen in het traject van het decreet over het lokaal bestuur. Parallel daarmee zijn ook de ontwerpen van de uitvoeringsbesluiten inzake BBC (een besluit van de Vlaamse Regering en een ministerieel besluit) in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Bij dit alles is regelmatig overleg gepleegd met de VVSG de VVP, de softwareleveranciers en lokale ambtelijke en politieke verantwoordelijken.

Daarnaast is ook werk gemaakt van het ontsluiten van de informatie die door middel van de digitale rapportering wordt ingezameld. Nadat de BBC-data al als open data beschikbaar gemaakt werden op de webstek van ABB en een interactieve analysetool ter beschikking gesteld werd zodat elke geïnteresseerde zelf analyses kan maken op de beschikbare data, werd vorig werkjaar ook voor de financiële profielen een interactieve versie in dezelfde omgeving ontwikkeld. Die profielen laten toe om de data van een bestuur ook op een gestructureerde wijze te raadplegen. Ik ben ervan overtuigd dat die transparantie de financiële gezondheid van de lokale besturen en de kwaliteit van de rapportering over het vorderingensaldo van de Vlaamse lokale overheden enkel ten goede kan komen.

In mijn beleidsnota heb ik aangegeven dat ik het toepassingsgebied van de BBC verder wil verruimen. In het voorontwerp van het decreet over het lokaal bestuur werd alvast de mogelijkheid opgenomen voor de projectverenigingen die dat wensen om ook de BBC-regels toe te passen.

4.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In de komende maanden zullen de concrete teksten voor de BBC-uitvoeringsbesluiten verder worden afgewerkt en aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Dat moet ervoor zorgen dat de besturen zo snel mogelijk zekerheid hebben over de gewijzigde regels, zodat ze voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden op de concrete toepassing ervan. Dat geldt met name ook voor de aanbieder van de softwaretoepassingen.

Zodra er duidelijkheid bestaat over de teksten, zal mijn administratie initiatieven nemen om hierover uitgebreid te communiceren naar alle belanghebbenden en ervoor te zorgen dat voldoende opleidingen beschikbaar zijn. ABB zal het ondersteunende materiaal op de webstek bijsturen in functie van de aanpassingen om de besturen zo goed als mogelijk te begeleiden bij de (voorbereiding van de) overgang naar de aangepaste regels. Om die overgang vlot te laten verlopen, is tijd een cruciale factor. ABB zal alles zal in het werk stellen om deze initiatieven zo snel mogelijk op te starten zodra de teksten definitief zijn.

Daarnaast zet ABB de inspanningen verder om de beschikbare data op steeds gebruiksvriendelijkere manieren ter beschikking te stellen van alle geïnteresseerden. De doelgroep is daarbij ruimer dan enkel de lokale besturen. Besturen moeten zichzelf vlot kunnen vergelijken met andere besturen, maar ook de geïnteresseerde burger zou de weg moeten kunnen vinden naar de schat van informatie die in de BBC-data vervat zit. De techniciteit van de data maakt daarbij van de gebruiksvriendelijkheid van de gebruikte applicaties wel een bijzonder aandachtspunt. ABB brengt de doelgroep op de hoogte van de mogelijkheden die hier bestaan. De lancering van de nieuwe versie van de financiële profielen, ontwikkeld in dezelfde omgeving als de open-datatool, zal hierin een nieuwe belangrijke stap voorwaarts betekenen.

Zoals ik ook vorig jaar al aangaf, kan die transparantie enkel goed werken als er voldoende zekerheid bestaat over de kwaliteit van de data. Dit blijft een aandachtspunt. Correcte data zijn van essentieel belang voor de lokale besturen, maar ook voor de Vlaamse overheid en voor het voldoen aan de expliciete Europese rapporteringsvereisten op dat vlak. De middelen die de digitale rapportering biedt, vergemakkelijken het opsporen van eventuele fouten in de beleidsrapporten bij de uitoefening van het bestuurlijk toezicht. Bij de opmaak van het decreet over het lokaal bestuur zal ik voorstellen om die kwaliteitscontrole op de aangeleverde data ook decretaal te verankeren.

4.2. OD Vereenvoudiging van de financiële stromen

4.2.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Het streven naar meer autonomie en beleidsvrijheid voor de lokale besturen (zie ook operationele doelstelling 1.1.) betekent, op het vlak van de lokale financiën, een duidelijke keuze voor meer basisfinanciering en minder sectorale, voorwaardengebonden financiering. Op dit vlak heeft de Vlaamse Regering belangrijke stappen vooruit gezet in de volgende 4 dossiers:

- Sinds het begrotingsjaar 2016 zijn zeven voormalige sectorale en voorwaardengebonden subsidiestromen geïntegreerd in het Gemeentefonds, onder de vorm van een aanvullende dotatie. Deze zeven regelingen (lokaal jeugdbeleid, cultuur, sport, flankerend onderwijsbeleid, ontwikkelingssamenwerking, integratie en kinderarmoede) zijn samen goed voor een bedrag van meer dan 130 miljoen euro, dat sinds 2016 als onvoorwaardelijke basisfinanciering aan de gemeenten wordt toegekend.
- In een tweede dossier zijn, in samenspraak met mijn collega Vlaams minister voor Werk en Economie, de regularisatiepremies voor de vroegere contingentgesco's overgeheveld van het departement Werk en Sociale Economie naar het Agentschap Binnenlands Bestuur. Op 1 april 2015 werden de gesco's uit de contingentovereenkomsten geregulariseerd. Ter compensatie ontvangen de besturen sinds 2016 een regularisatiepremie die gelijk is aan de som van 95% van de loonpremies en 95% van de gesco-bijdrageverminderingen die ze in 2013 kregen, voor een totaal bedrag van meer dan 332 miljoen euro. Aangezien die regularisatiepremies een onvoorwaardelijke basisfinanciering voor de plaatselijke besturen zijn geworden, vormen ze sinds 2017 een krediet op het programma Binnenlands Bestuur en worden ze beheerd en uitbetaald door mijn administratie.
- Een derde dossier betreft de inkanteling van het Stedenfonds in het Gemeentefonds. Door het decreet van 2 december 2016¹ werden de middelen voor de 13 centrumsteden uit het Stedenfonds vanaf 1 januari 2017 toegevoegd aan het Gemeentefonds in een aanvullende dotatie, die jaarlijks geïndexeerd wordt met 3,5%. De verdeling van die middelen gebeurt volgens de verdelingsmechanismen die in het Stedenfonds van kracht waren, inclusief het waarborgmechanisme. Door de inkanteling in het Gemeentefonds zijn die middelen niet langer geormerkt, waardoor de basisfinanciering en beleidsvrijheid van de steden verhogen en de planlast voor die middelen verdwijnt.

¹ Decreet van 2 december 2016 tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds en tot opheffing van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds (B.S. van 30 december 2016)

- Een vierde dossier betreft de oprichting van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen door het decreet van 23 december 2016 en het bijbehorende uitvoeringsbesluit van 12 mei 2017. Dat investeringsfonds groepeerde de middelen van het eerdere Vlaamse Grootstedenbeleid, het Stadsvernieuwingsfonds en het Plattelandsfonds, met respect voor de huidige focus en verhoudingen. De middelen die de centrumsteden, de provinciale steden en de plattelandsgemeenten uit dat fonds ontvangen, moeten zij inzetten voor de financiering van investeringsuitgaven.

4.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De keuze voor een vereenvoudiging van de financiële stromen van de Vlaamse overheid naar de lokale besturen zal ook in het volgende werkingsjaar worden bestendigd.

Het Grondwettelijk Hof heeft op 18 mei 2017 het decreet van 3 juli 2015 dat de betrokken sectorale subsidies integreert in het Gemeentefonds, vernietigd omdat het niet van toepassing was op de randgemeenten. Het Hof handhaaft wel de gevolgen van de vernietigde bepalingen tot uiterlijk het einde van het begrotingsjaar 2018, enerzijds uit budgettaire overwegingen, anderzijds om de decreetgever de tijd te geven om nieuwe bepalingen aan te nemen.

Ik zal dit jaar nog, n.a.v. de opmaak van het programmadecreet voor 2018, aan het Vlaams Parlement voorstellen om de vernietigde bepalingen te herstellen, rekening houdende met de vernietigingsgrond van het Grondwettelijk Hof. De eerdere decretale regeling zal daarom worden hernomen en uitgebreid tot de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand. De voornoemde sectorale subsidies zullen dus, ook voor de zes Vlaamse randgemeenten, worden geïntegreerd in het Gemeentefonds, waardoor zij ook voor die gemeenten voorwaardenvrij worden en deel uitmaken van hun algemene financiering. Daarnaast is een regeling voorzien die ervoor zorgt dat de ondersteuning van Nederlandstalige initiatieven via VZW "de Rand" verzekerd kan blijven.

Daarnaast zal ik de jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds van 3,5% ook in 2018 behouden, hetgeen opnieuw een substantiële stijging van het Gemeentefonds betekent. In 2016 bedraagt de hoofddotatie van het Gemeentefonds 2,405 miljard euro, in 2017 stijgt ze tot 2,496 miljard euro en in 2018 tot 2,583 miljard euro. Ook de Eliacompensatie blijft behouden op 83 miljoen euro.

Samen met de zeven in het Gemeentefonds geïntegreerde sectorale subsidiestromen en het ingekantelde Stedenfonds, de Eliacompensatie en de regularisatiepremies voor de contingentgesco's, bedraagt de algemene financiering van de lokale besturen in 2017 3,189 miljard euro. Deze verruimde basisfinanciering draagt in belangrijke mate bij tot de, in algemene termen, financieel gezonde situatie van de Vlaamse lokale besturen. Alvast de jaarrekeningen 2014, 2015 en 2016 van de Vlaamse gemeenten en OCMW tonen positieve saldo's, zowel in termen van auto-financieringsmarge (BBC-regelgeving) als in termen van ESR (Europese statistische methode).

5. Strategische doelstelling: stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron

5.1. OD Steden ondersteunen in aanpak van belangrijke maatschappelijke problematieken

5.1.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Radicalisering

Het actieplan is geactualiseerd op basis van een aantal evoluties, actuele uitdagingen en nieuwe inzichten, onder meer verkregen d.m.v. consultatiemomenten met het werkveld en onderzoekers. Dit geactualiseerde 'Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering' werd op 2 juni 2017 gelanceerd.

Slimme steden – Smart Flanders

Ik geloof sterk in de kracht van slimme steden voor het aanpakken van omvattende stedelijke uitdagingen. Daarom heb ik in december 2016 het "Smart Flanders-programma" geïnitieerd en hiervoor een budget van € 1.000.000 uitgetrokken. Smart Flanders loopt tot eind 2019 en dient als ondersteuning van de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in hun ontwikkeling tot smart cities. Concreet wil ik de centrumsteden stimuleren om met real-time data gezamenlijk oplossingen te creëren voor stedelijke beleidsvraagstukken. Het programma wordt gecoördineerd door imec vzw en wordt mede ondersteund door o.a. het Agentschap Informatie Vlaanderen, het Facilitair Bedrijf en het Kenniscentrum Vlaamse Steden.

In 2017 werd binnen het programma een eerste 'datapiloot' rond parkeergegevens opgezet. Hierbij zijn visualisaties ontwikkeld o.b.v. de real-time en historische parkeerdata in steden. Het doel hiervan is om prototypes en/of analytische modellen te creëren die interessant kunnen zijn voor het parkeer- en mobiliteitsbeleid in steden.

Daarnaast werd een eerste ontwerp van een 'Open Data Charter' ontwikkeld in nauwe samenwerking met de steden en de VGC. Het doel van het 'Open Data Charter' is om gedragen strategische en technische principes tussen de 13 centrumsteden en de VGC af te spreken rond data die op stadsniveau verzameld worden (door publieke en private organisaties). Het charter kan zo een verdere stap zijn in het harmoniseren van het databeleid van de verschillende centrumsteden, wat voor het ontwikkelen van gezamenlijke smart city-toepassingen een belangrijke factor is.

Ten slotte werd, in samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden (KCVS), ook een bevraging opgestart in de 13 centrumsteden en de VGC. Het doel is om een 'smart portret' te krijgen van de huidige toestand inzake Smart City- en databeleid in de steden. Zo kan de maturiteit van het beleid inzake 'slimme steden' in de centrumsteden ingeschat worden, wat input zal bieden voor verdere stappen in het Smart Flanders-programma.

Slimme Steden – Slim in de Stad-prijs

Met de Slim in de Stad-prijs daag ik de centrumsteden uit om naar voor te komen met een toekomstgericht concept over hoe zij een 'slimme stad' in de steigers willen zetten. Op 13 februari 2017 is voor een tweede keer deze prijs uitgereikt. 11 van de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie hebben een concept ingediend. De steden hebben deze concepten samen met een deskundige jury beoordeeld. De drie winnaars voor deze editie van de Slim in de Stad-prijs waren de steden Roeselare, Kortrijk en Antwerpen. Kortrijk won voor het concept 'Slim parkeren van A tot Z', Roeselare voor 'Bouwen aan een slimme energieregio van morgen' en Antwerpen met 'Blockchain: Overheid in of aan de ketting?' Aan de uitreiking van de Slim in de Stad-prijs waren drie stadsateliers gekoppeld rond de slimme mobiliteit, slimme energie en ondernemen.

Kwalitatief Ruimtebeheer

Rond de uitdaging kwalitatief ruimtebeheer werk ik, o.a. samen met de minister van Economie en de minister van Omgeving, mee aan de Pilootprojecten Terug in Omloop. Voor de Pilootprojecten Terug in Omloop selecteerde de stuurgroep in 2016 vijf pilootprojecten uit acht kandidaturen. De vijf laureaten krijgen een begeleidingstraject op maat met een projectregisseur, een team voor ontwerpend onderzoek en de nodige deskundigen. Dat moet leiden tot kwaliteitsvolle en geïntegreerde ontwerpen en, in een latere fase, de effectieve uitvoering ervan. In het voorjaar van 2017 werden de meeste projectregisseurs toegewezen. In deze vijf projecten komen tal van huidige uitdagingen aan bod, zoals de lokale maakindustrie, innovatieve circulaire bouwconcepten, veranderingsgericht en flexibel bouwen, positieve verhalen om met afval om te gaan, doorgedreven verweving van functies, tijdelijke invulling, multifunctioneel ruimtegebruik, enz.

Oproep investeringen sociale infrastructuur

Begin juli 2017 lanceerde ik een subsidie-oproep voor de 13 centrumsteden en de VGC rond investeringsprojecten 'sociale infrastructuur' die bijdragen aan het terugdringen van (kans)armoede in de stad en het verhogen van zelfredzaamheid van mensen in (kans)armoede. Deze subsidie-oproep past in de uitvoering van mijn Beleidsnota's Binnenlands Bestuur en Armoedebestrijding 2014-2019, en de ambitie in de beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2016-2017 om de Vlaamse centrumsteden actief te ondersteunen met betrekking tot de stedelijke inclusiviteit. Het doel is om (sociale) infrastructuur te realiseren die een duurzaam hefboomeffect kan genereren voor het zelfredzaam maken van mensen in (kans)armoede, met bijzondere aandacht voor het doorbreken van intergenerationele armoede en het stimuleren van opwaartse sociale mobiliteit. Het toe te kennen subsidiebedrag is 2,9 miljoen euro.

Subsidies steden in arrondissement Halle-Vilvoorde die geconfronteerd worden met de grootstedelijke problematieken van het Brussels Gewest

Op 20 maart 2017 heb ik aan Dilbeek, Halle en Vilvoorde subsidies toegekend in het kader van de ondersteuning van de steden in het bestuurlijk arrondissement Halle-Vilvoorde die geconfronteerd worden met de grootstedelijke problematieken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Aan Vilvoorde is 1.505.000 euro toegekend, aan Dilbeek 854.000 euro en aan Halle 641.000 euro. De extra ondersteuning dient hen bijkomende ruimte te geven om op lokaal niveau te komen tot structurele bestuurlijke antwoorden op de grootstedelijke uitdagingen.

*5.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar**Radicalisering*

In het kader van het geactualiseerde actieplan zal ik als coördinerend minister verder mijn verantwoordelijkheid opnemen en waken over de uitvoering ervan. Hierover wordt op geregelde tijdstippen gerapporteerd aan het Vlaams Parlement.

Slimme steden – Smart Flanders

In het komende beleidsjaar zal in het kader van het Smart Flanders-programma gewerkt worden aan een gevalideerd open data charter, nieuwe datapilots, het ondersteunen van steden om data op een goede manier open te stellen. Ook zal ik bekijken welke opportuniteiten het 'City of things-testbed' in Antwerpen biedt.

Samen met het Kenniscentrum Vlaamse Steden zal ook verder gewerkt worden aan het verkennend onderzoek 'Smart Portret'. In het najaar 2017 zullen in de steden en de VGC diepte-interviews plaats vinden op basis van de resultaten van de online-enquête. Het doel is concrete beleidsaanbevelingen te formuleren voor

de 13 centrumsteden en de VGC over hoe ze zich bestuurlijk beter kunnen organiseren op het thema smart cities en open data. Naast een stuurgroep en twee werkgroepen 'open data charter' en 'OASC' zullen de resultaten van het programma ook teruggekoppeld en besproken worden met een bredere klankbordgroep met experts uit de private, wetenschappelijke en innovatiesector. De eerste resultaten van het Smart Flanders programma zullen ook gecommuniceerd worden op de VVSG-trefdag. Het is dus zeker ook de bedoeling waar mogelijk de leerpunten en instrumenten te communiceren naar de 308 lokale besturen.

Kwalitatief Ruimtebeheer

Voor het pilootproject Terug in Omloop worden in het najaar van 2017 de resterende projectregisseurs toegewezen. In 2018 ligt de focus op het samenstellen van ontwerpteams voor de verschillende projecten.

Oproep investeringen sociale infrastructuur

Eind 2017 zal ik aan minimaal 4 projecten 'investeringen sociale infrastructuur' subsidies toekennen. De ambities en leerpunten uit de projecten rond het terugdringen van (kans)armoede in de stad en het verhogen van zelfredzaamheid van mensen in (kans)armoede zullen opgevolgd en gecommuniceerd worden.

Subsidies steden in arrondissement Halle-Vilvoorde die geconfronteerd worden met de grootstedelijke problematieken van het Brussels Gewest

Het is mijn intentie om de facultatieve subsidie voor Dilbeek, Halle en Vilvoorde ook het volgende werkjaar toe te kennen. Dit debat is gevoerd in het kader van de begrotingsopmaak 2017 en zal opnieuw aan bod komen tijdens de begrotingsopmaak 2018.

5.2. OD Blijven investeren in plattelands- en stadsontwikkelingsprojecten

5.2.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Investeringsfonds

In december 2016 werd het decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen of het zogenaamde "investeringsfonds" door het Vlaams Parlement goedgekeurd en door de Vlaamse Regering afgekondigd. In aansluiting hierop werd op 12 mei 2017 ook het uitvoeringsbesluit definitief door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Het Investeringsfonds bundelt vanaf 2017 de middelen van stadsvernieuwing, het Vlaamse Grootstedenbeleid en het Plattelandsfonds. Zowel inhoudelijk als procedureel wordt sterk ingezet op vereenvoudiging en vermindering van de administratieve last voor de betrokken steden. Om het investeringsvolume van de lokale besturen te stimuleren worden de middelen in het nieuwe fonds integraal ingezet voor investeringen. Hierbij zet ik maximaal in op een overschakeling naar lastenreducerende ex post opvolging van de verstrekte subsidies, d.m.v. de digitale rapportering van de BBC.

In 2016 heb ik voor 11.065.000 euro subsidies aan stadsvernieuwingprojecten verleend.

Op 15 juli 2016 kende ik vijf conceptsubsidies van 72.000 euro toe: aan Dendermonde, voor het project "Stationsomgeving", aan Genk voor het project "Campus Bret Leerlandschap van de 21e eeuw", aan Mechelen voor het project "Nekker Nova", aan Sint-Niklaas voor het project "Groene Lob Baenslandwijk" en

aan Roeselare voor het project "Van stadhuis naar stadcentrum XL", samen goed voor een bedrag van 360.000 euro.

Tevens heb ik het voorbije jaar drie projectsubsidies toegekend voor een totaal bedrag van 10.705.000 euro. De projectsubsidies gingen in november 2016 naar het project 'Immerzeel+' in Aalst, voor een bedrag van 4.865.000 euro, naar het project "Hartwijk" in Eeklo, voor een bedrag van 2.500.000 euro en naar het project Vaartopia in Leuven, voor een bedrag van 3.340.000 euro. Mijn administratie organiseerde ook een terugkoppelmoment voor de niet-gekozen aanvragen voor projectsubsidie.

In mei 2017, onmiddellijk na de goedkeuring van het uitvoeringsbesluit voor het investeringsfonds door de Vlaamse Regering, heb ik een nieuwe oproep naar stadsvernieuwingsprojecten gelanceerd, waarvoor er 8 aanvragen voor projectsubsidie en 3 aanvragen voor conceptsubsidie binnengekomen zijn. De jury heeft op 3 oktober 2017 een voorstel van shortlist voor de toekenning van de conceptsubsidies en projectsubsidies 2017.

Het nieuwe uitvoeringsbesluit voorziet ook in een nieuw instrument, nl. de projectsubsidies voor thematische stadsvernieuwingsprojecten. Ik heb dit opgestart met de beleidsintentie om ook kleinschaligere innovatieve stadsvernieuwing te stimuleren. In dit kader heb ik in juni 2017 eveneens een thematische oproep gelanceerd. De oproep 2017 staat in het teken van 'Groen in de Stad'. Voor deze oproep zijn er 16 aanvragen binnengekomen. Het toe te kennen subsidiebedrag voor deze oproep bedraagt 1,2 miljoen euro.

Tevens verleende ik in het kader van het Investeringsfonds in 2017 subsidie aan 50 plattelandsgemeenten voor een totaalbedrag van €8.010.000. Ze kunnen deze subsidie aanwenden voor investeringen in materiële vaste activa.

5.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Investeringsfonds

Ik wil de laureaten voor zowel de concept- en projectsubsidie 2017 als voor de thematische oproep zo snel als mogelijk ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering. In het voorjaar 2018 zal ik een nieuwe oproep voor concept- en projectsubsidie lanceren. Ook komt er een 2e thematische oproep rond één of meerdere specifieke stedelijke uitdagingen.

In het kader van kennis- en ervaringsuitwisseling wil ik het komende werkjaar inzetten op de het organiseren van een aantal workshops in het teken van stadvernieuwing. In het najaar zijn er twee workshops gepland. Op 11 oktober 2017 wordt een studiedag over Tijdelijk Anders Bestemmen georganiseerd, waarin de waarde van tijdelijke invullingen van gebouwen en terreinen in al hun vormen uit de doeken wordt gedaan voor alle Vlaamse steden en gemeenten. Tijdelijk anders bestemmen is een belangrijk instrument in het lange en intensieve traject van stadsvernieuwingsprojecten. In december organiseer ik opnieuw een workshop met betrekking tot de door de jury goedgekeurde conceptsubsidies, waarbij ook een aantal resultaten van opgeleverde conceptstudies worden voorgesteld aan geïnteresseerde steden en studiebureaus.

In mei 2018 wordt een workshop georganiseerd over de conceptstudies naar aanleiding van een publicatie over de conceptstudies, die momenteel in opmaak is. De bedoeling van de workshop en de publicatie is de kennis over en de aanpak van de conceptsubsidie breed te verspreiden over alle steden en gemeenten als een interessant voorbereidend instrument in het kader van stadsvernieuwing.

5.3. OD De uitbouw van 'aantrekkelijke, leefbare en creatieve steden' faciliteren en ondersteunen

5.3.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Stadsmonitor

In nauw overleg met de dertien centrumsteden is een geactualiseerde visie op leefbare en duurzame steden ontwikkeld en gepubliceerd. Deze visie vormt de basis voor de indicatorenset van de stadsmonitoreditie 2017. Die nieuwe editie verschijnt samen met de eerste editie van de gemeentemonitor, een omgevingsmonitor voor de Vlaamse gemeenten (zie hoger).

Voor de invulling van een tachtigtal indicatoren is in mei en juni opnieuw de grootschalige survey doorgegaan in de dertien centrumsteden. Elf steden hebben extra bevragingen laten uitvoeren zodat zij niet alleen resultaten op stadsniveau, maar ook op stadsdeelniveau bekomen. Deze survey is ook zo maximaal als mogelijk afgestemd op de survey, die in het kader van de gemeentemonitor in maart – april is doorgegaan in de overige Vlaamse gemeenten.

Tenslotte heb ik in samenwerking met de minister voor Jeugd een digitale tool laten ontwikkelen voor de 308 gemeenten om kinderen en jongeren te bevragen. Deze tool bouwt voort op de editie 2014 van de stadsmonitor. Deze jeugdmonitor is recent samen met een handleiding ter beschikking gesteld van alle lokale besturen. Dit laat hen toe kinderen en jongeren in hun gemeente of stad te bevragen en hun mening en ervaringen mee te nemen bij het voorbereiden van de beleidsplanning 2019-2024.

Vlaamse Gemeenschapscommissie

De Vlaamse Regering heeft op 31 maart 2017 de facultatieve subsidie aan de VGC voor het jaar 2017 goedgekeurd. De VGC kan deze middelen aanwenden om de leefbaarheid op stads- of wijkniveau te verhogen, dualisering tegen te gaan en de kwaliteit van het bestuur te verhogen. Deze doelstellingen waren ook de doelstellingen geformuleerd in het decreet op het Stedenfonds, dat inmiddels werd opgeheven.

In overleg met de VGC en onder coördinatie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering heb ik ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een bevraging opgezet. Deze bevraging was afgesproken in de Stedenfondsbeleidsvereenkomst 2014-2019 met de VGC dd.13.12.2013. Met deze Brusselbevraging wordt –naar analogie met de gemeente- en stadsmonitor- gepeild naar het gedrag, de participatie en tevredenheid van inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Europa

Met de ondertekening van het Pact van Amsterdam in 2016 zette Europa een belangrijke stap op weg naar een volwaardige EU-Urban Agenda. Met het Pact engageren lidstaten, regionale overheden, de Europese Commissie, Europese netwerken en instellingen en steden zich tot samenwerking om knelpunten in regelgeving aan te pakken, subsidiemogelijkheden te vereenvoudigen en kennis rond stedelijke ontwikkelingen te delen. Dit Pact vindt zijn belangrijkste concretisering in de opzet van Europese partnerschappen rond 12 welbepaalde thema's.

De Vlaamse steden zijn momenteel actief betrokken in vier partnerschappen. De stad Antwerpen is partner voor het EU-partnerschap 'Sustainable use of land and nature based solutions', Kortrijk is betrokken bij het partnerschap rond 'Urban

Poverty', Gent zit in het EU-partnerschap 'Jobs & skills in the local economy' en Roeselare is mede-coördinator voor het EU-partnerschap 'Energy Transition'. Vanuit de Vlaamse overheid is OVAM ook partner in het EU-partnerschap 'Circular economy'. Ik heb hierbij ingezet op de informatiedoorstroming naar de Vlaamse centrumsteden. Dit gebeurt o.a. in de interstedelijke reflectiegroep Europa van het Kenniscentrum Vlaamse Steden en de centrumsteden en in het SOIA-dossierteam internationaal stedenbeleid. Ten slotte volg ik ook de EFRO-prioriteit 'duurzame stedelijke ontwikkeling' actief op.

5.3.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Stadsmonitor

De nieuwe editie van de stadsmonitor zal onder coördinatie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering/Vlaamse Statistische Autoriteit op basis van de meest recente data geactualiseerd worden. Hij verschijnt in maart 2018 zodat de steden de data kunnen meenemen in de voorbereiding van hun nieuwe meerjarenplan. Deze editie wordt gezamenlijk ontsloten met de gemeentemonitor. Dit zal gebeuren via een geïntegreerde interactieve digitale applicatie 'gemeente- en stadsmonitor'. Voor de 13 centrumsteden wordt hierin nog een aanvullende rapportering voorzien, met extra indicatoren die gelinkt zijn aan de visie op een duurzame en leefbare stad.

Vlaamse Gemeenschapscommissie

Begin 2018 leg ik de facultatieve subsidie aan de VGC voor het jaar 2018 ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. In overleg met de Studiedienst van de Vlaamse Regering/Vlaamse Statistische Autoriteit plan ik dat de resultaten van de Brusselbevraging verwerkt en ter beschikking kunnen gesteld van de VGC bij de voorbereiding van hun nieuwe beleidsplanning.

Europa

Ik zal de steden verder op de hoogte houden en waar wenselijk betrekken rond de EU-stedelijke agenda en de Urban Agenda-partnerschappen. Ook andere EU items relevant voor de steden worden opgevolgd en indien nodig gecommuniceerd aan de steden zoals de Urban Innovative Actions (ondersteuning voor innovatieve projecten), URBACT (stedelijk samenwerkingsprogramma), EUKN (stedelijk kennisnetwerk), JPI Urban Europe (onderzoeksprogramma's rond stedelijke innovatie) en andere stedelijke netwerken.

Ik zal ook verder de EFRO-prioriteit 'duurzame stedelijke ontwikkeling' opvolgen en verder deelnemen aan de interstedelijke reflectiegroep van het Kenniscentrum Vlaamse Steden.

Volgens de toerbeurtregeling treedt Vlaanderen van 1 juli 2017 tot 31 juni 2018 op als delegatieleider en woordvoerder inzake stedelijke aangelegenheden op de UDG- en DG-meetings. Het stedenbeleid zal in samenspraak met de Permanente Vertegenwoordiging van Vlaanderen hierin een coördinerende rol opnemen voor een gedeelde Belgische standpuntbepaling omtrent stedelijke ontwikkelingen.

6. Strategische doelstelling: een vlotte organisatie van de lokale verkiezingen 2018

6.1. OD Verkiezingsregelgeving verbeteren

6.1.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Om een nog vlottere organisatie van de lokale verkiezingen te garanderen, werd het voorbije werkjaar de kiesregelgeving geoptimaliseerd. Dit resulteerde in een bijzonder decreet en een gewoon decreet, goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 21 juni 2017. Deze decreten bepaalden o.a. de halvering van het aantal provincieraadsleden, het verminderen van het aantal gedeputeerden tot 4, een nieuwe indeling van de kiesdistricten en een omvattende reeks technische verbeteringen.

Inmiddels is ook gestart met het opstellen van de uitvoeringsbesluiten en van de formulieren die bij de verkiezingen worden gebruikt, om te verzekeren dat alles tijdig afgewerkt kan worden. Op de Vlaamse Regering van 22 september 2017 bracht ik tevens een omzendbrief die de lokale overheden moet aansporen tot voorzichtigheid in het jaar van de verkiezingen.

6.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar.

Opdat alle betrokken actoren (de lokale en provinciale besturen, de partijen, de kandidaten, de kiezers en de verantwoordelijken bij de organisatie van de verkiezingen) zich zo goed mogelijk zouden kunnen voorbereiden op de verkiezingen van 14 oktober 2018, en evenzeer vanuit democratisch oogpunt, zou de gehele verkiezingsregelgeving, dus met inbegrip van de uitvoeringsbesluiten, zo spoedig mogelijk volledig klaar moeten zijn.

Ik zal dit najaar ook de benodigde ministeriële besluiten nemen ter uitvoering van andere opdrachten, bepaald in het Kiesdecreet. Deze hebben voornamelijk betrekking op het vaststellen van modellen en formulieren.

Ik plan ook de opmaak van antwoorden op veelgestelde vragen, met de bedoeling die te publiceren op de webstek vlaanderenkiest.be.

In het voorjaar van 2018 zal ik het uitvoeringsbesluit dat de aantallen te verkiezen mandaten vaststelt, aan de Vlaamse Regering voorleggen. Aangezien ik daarvoor de bevolkingsaantallen op datum van 1 januari 2018 nodig heb, kan dat niet eerder gebeuren.

In dezelfde periode zullen ook de onderrichtingen voor de voorzitters van de hoofd-, stem- en telbureaus worden opgesteld, evenals de onderrichtingen voor andere actoren die een rol spelen bij de organisatie van de verkiezingen. Ik zal vanaf dan ook alle actoren, met inbegrip van de gemeenten en provincies, op de hoogte houden van de stand van zaken wat betreft de voorbereidingen van de verkiezingen op 14 oktober 2018.

Speciale aandacht zal daarbij gaan naar de verkiezing van de eerste gemeenteraden van de nieuwe fusiegemeenten, die door samenvoeging van start zullen gaan op 1 januari 2019 (zie supra 1.2. OD Stimuleren van vrijwillige fusies van gemeenten).

6.2. OD Organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2018

6.2.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Het Agentschap Binnenlands Bestuur bouwt samen met de federale overheid en de andere deelstaten aan een nieuwe verkiezingssoftware, meer bepaald voor het kandidatenbeheer, het resultatenbeheer en de publicatie van de resultaten naar de media. Door samen te werken zal een schaalvoordeel gerealiseerd worden waarbij alle partijen financieel voordeel hebben. Door een beroepsprocedure tegen de gunningsbeslissing werd een aantal maanden later gegund dan voorzien. Niettemin zijn de werkzaamheden op risico van de leverancier tijdig gestart.

Verder werden een aantal werkzaamheden in verband met de stemcomputers opgestart. Het gaat over de update van de stemsoftware, de activering van de audiomodule en het gebruik van een elektronisch gestuurde klep op de stembus. Dat gebeurt samen met de FOD Binnenlandse Zaken, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap.

6.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In 2018 zal de nieuwe verkiezingssoftware worden geïmplementeerd evenals de update van de software van de stemcomputers, inclusief de audiomodule en de elektronisch gestuurde klep. Het is de intentie om de audiomodule tijdens de lokale verkiezingen van oktober 2018 uit te testen in één tot twee gemeenten.

Daarnaast zullen tal van acties ondernomen worden voor de organisatie van de verkiezingen, zoals de inventarisering en de bestelling van het stempapier, de integratie van de verschillende ict-verkiezingsprocessen, de hosting van de verkiezingssoftware, de upgrade van de resultatenwebstek, het organiseren van opleidingen, het opzetten van een helpdesk, de opzet van een coördinatiecentrum...

7. Strategische doelstelling: een kennisgedreven administratie ten dienste van de lokale besturen

7.1. OD Een Agentschap Binnenlands Bestuur nieuwe stijl, met aandacht voor diversiteit

7.1.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

ABB onderschreef de engagementsverklaring non-discriminatiebeleid van de dienst Diversiteitsbeleid (DDB). De focus lag vooral op het behalen van de streefcijfers van de prioritaire doelgroepen. ABB haalt eveneens het streefcijfer voor vrouwen in het midden- en topkader. Het zette in op interne diversiteitscommunicatie en de diversiteitsambtenaar nam een actieve rol op.

Daarnaast werd er het afgelopen werkjaar gefocust op enkele processen die het Agentschap Binnenlands Bestuur wil digitaliseren volgens de principes van Vlaanderen Radicaal Digitaal. Er werd een toepassing ontwikkeld rond het toekennen van eretekens en nationale orden. Tevens werkte de administratie verder aan de digitalisering van de behandeling van poststukken, de subsidiestromen van gelijke kansen, inburgering en integratie en projecten van stadsvernieuwing. Ook werd de analyse gestart voor het overzetten van de toezichtsprocessen én het digitaal loket naar een nieuwe omgeving, rekening houdend met de hervormingen aangekondigd in de ontwerpnota van het decreet over het lokaal bestuur en in de ontwikkelingen in het project Lokale Besluiten als geLinkte Open Data (LBL0D). Eind dit jaar start mijn administratie met de voorbereiding van de uitrol van een nieuw dossiersysteem. Het capteren van de noodzakelijke beheers- en beleidsinformatie zal de uitbouw van het agentschap als kennisorganisatie ondersteunen.

7.1.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In 2018 zal ABB verder inzetten op het behalen en het bewaken van de streefcijfers voor de prioritaire doelgroepen.

Daarnaast zal het agentschap het entiteitseigen diversiteitsbeleidsplan verder implementeren aan de hand van gerichte acties die worden opgenomen in het jaaractieplan. De belangrijkste speerpunten van het diversiteitsbeleid van ABB zijn de toegankelijkheid van de webstekken van het agentschap voor alle burgers (cf.

Europese richtlijn), communicatie naar personeelsleden, netwerking, nauwe samenwerking met de Vlaamse dienst diversiteitsbeleid, monitoring, vorming en de verankering van diversiteit in de werking van het agentschap. De diversiteitsambtenaar zorgt voor een algemene bewaking en zichtbaarheid van diversiteit in de werking van het agentschap.

7.2. OD Uitbouw studiedienst en procesbegeleiding voor lokale besturen

7.2.1. Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Sinds enkele jaren heeft ABB de evolutie ingezet naar een kennisgedreven organisatie die haar middelen en capaciteiten vooral inzet op beleidsondersteuning en generieke ondersteuning van de autonome beleidsvoering van de lokale besturen. ABB wil zich organiseren als een kennisadministratie en op die manier een betrouwbare partner zijn voor haar belanghebbenden inzake gegevensverzameling en -beheer, gegevensverwerking en -analyse en tot slot gegevensontsluiting. De hele organisatie wordt hierbij betrokken.

Het kenniscentrum verzamelt, verwerkt, analyseert en ontsluit de data en informatie naar de lokale besturen en andere belanghebbenden. In principe wordt alle beschikbare informatie over de lokale en provinciale besturen ontsloten tenzij er een goede reden is om dit niet te doen. Op die manier wordt via het kenniscentrum vorm gegeven aan actieve openbaarheid van bestuur. Uiteraard is dit een stapsgewijs proces dat tijd zal nodig hebben om te groeien. Zo vindt de gebruiker van de site lokaal bestuur er relevante parlementaire vragen en beslissingen van de Vlaamse Regering, en is een onderzoek opgestart naar het ontsluiten van relevante rechtsgedingen.

Data en informatie worden ook ruim geïnterpreteerd. De focus ligt niet alleen op kwantitatieve data (cijfergegevens), ook kwalitatieve data worden meegenomen. Informatie en kennis uit verschillende bronnen komen aan bod in het kenniscentrum. De kennis die ABB genereert, kan gebruikt worden als beleids- en sturingsinformatie om een zicht te blijven houden op het reilen en zeilen binnen de lokale sector in tijden van steeds groeiende autonomie en beleidsvrijheid. De informatie kan ook ingezet worden bij het uitwerken en onderbouwen van beleidsinitiatieven ten aanzien van de lokale en provinciale besturen.

7.2.2. Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Ik blijf ook verder investeren in instrumenten op het vlak van beleidsmonitoring. In maart 2018 is de lancering van de gemeente- en stadsmonitor gepland.

IV. BIJLAGE

1. Begroting 2018

Het budget 2018 voor de twee beleidsvelden binnenlands bestuur en stedenbeleid bedraagt afgerond 3.381 miljoen euro en is ingeschreven onder het programma PM (naar een kwaliteitsvol, efficiënt en samenhangend Vlaams Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid).

Dit budget kan worden opgedeeld in 5 uitgavenpakketten:

Basisfinanciering steden en gemeenten

Het belangrijkste gedeelte, 3.315 miljoen euro, dient als basisfinanciering van de steden en de gemeenten. Het bedrag is in de begroting terug te vinden op het begrotingsartikel PJ0-1PMC2GC-WT. Hiermee worden het Vlaams Gemeentefonds, het Vlaams Stedenfonds, de Elia-compensatie, de sectorale subsidies en de regularisatiepremies voor de vroegere contingentgesco's uitbetaald. Deze bedragen worden elk verdeeld volgens hun eigen mechanisme over de gemeenten en steden. Zij kunnen deze middelen vrij besteden.

In 2018 worden een aantal sectorale subsidies voor de zes facilititeitengemeenten in de Vlaamse Rand aan de aanvullende dotatie van het Vlaams Gemeentefonds toegevoegd.

Daarnaast bevat dit budget aanvullende middelen toegekend aan zeven gemeenten (Antwerpen, Gent, Hasselt, Kortrijk, Waregem, Moerbeke en Tongeren) ten gevolge van de overname van provinciale instellingen in uitvoering van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies.

Ten slotte wordt aan de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen vanaf 2018 een dotatie verstrekt (van respectievelijk 7.071.788,16 euro en 2.249.024,85 euro) om de kloof te dichten die het gevolg is van de gekozen vereveningsmechanismen in het kader van de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies naar het lokale en Vlaamse bestuursniveau.

Ondersteuning lokale investeringen

Daarnaast wenst de Vlaamse overheid de lokale investeringen te ondersteunen. Hiervoor schrijft ze in 2017 37 miljoen euro in de begroting. Dit bedrag is verdeeld onder het begrotingsartikel PJ0-1PMC2GA-WT (investeringsubsidies voor werken aan niet beschermde gebouwen van de eredienst, gebouwen van de vrijzinnigheid en de crematoria) en het begrotingsartikel PJ0-1PMC2HB-WT (Investeringsfonds lokale besturen). Dit investeringsfonds bundelt de middelen van stadsvernieuwing, het Vlaamse Grootstedenbeleid en het Plattelandsfonds.

Ondersteuning naar duurzame en creatieve steden

Het derde uitgavenpakket bevat de middelen voor de ondersteuning naar duurzame en creatieve steden (begrotingsartikel PJ0-1PMC2HA-WT, 22 miljoen euro). Dit budget bevat de decretaal voorziene voorafnames voor het Kenniscentrum Vlaamse Steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie uit het Stedenfonds.

Organisatie verkiezingen

Voor de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 wordt een krediet van 4,7 miljoen euro ingeschreven op begrotingsartikel PJ0-1PMC2GB-WT.

Beleidsondersteuning, communicatie

Ten slotte zijn er nog een reeks budgetten, 2,3 miljoen euro, ingeschreven voor beleidsondersteuning en communicatie. Deze budgetten worden geboekt op de begrotingsartikels PJ0-1PMC2GA-WT en PJ0-1PMC2HA-WT.

2. Overzicht geplande beleidsmaatregelen 2017 – 2018

SD 1 Steden en gemeenten bekomen meer bestuurskracht, bevoegdheden en autonomie

OD 1.1 Decentralisatie en subsidiariteit: meer bevoegdheden voor gemeenten

- Opmaken door de commissie decentralisatie van een tweede opvolgingsrapport over de uitvoering/implementatie van de gemaakte afspraken.

OD 1.2 Stimuleren van vrijwillige fusies van gemeenten

- Systematisch aanvullen van het draaiboek fusies met aandachtspunten en te nemen beslissingen bij een fusie (o.a. op basis van het impactonderzoek binnen de Vlaamse en federale administraties);
- Ondersteuning concrete fusietrajecten door het instellen op vraag van een fusiebegeleidingsteam en/of aanwezigheid op een interne stuurgroep;
- Integratie van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten in het decreet over het lokaal bestuur
- Opmaak van een samenvoegingsdecreet per concreet fusietraject (na goedkeuring van het definitief voorstel tot samenvoeging door de gemeenteraden).

OD 1.3 Versterken van de dynamiek van de regiovorming

- Opvolgen onderzoekstrajecten inzake bestuurlijke arrangementen voor bovenlokale/stadsregionale vraagstukken.

OD 1.4 Afslanking van de provincies

- Coördinatie en praktische uitwerking van het transitietraject bij de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies door o.a. het systematisch aanvullen van het draaiboek;
- Opvolging mogelijk maken van de individuele voortgang van de transitietrajecten door het opzetten van een rapporteringstool;
- Opmaak van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet inzake vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies.

SD 2 Vlaanderen en de gemeenten zijn partners in het beleid

OD 2.1 Vereenvoudiging van het administratief toezicht en de afschaffing van het goedkeuringtoezicht

- Concretisering van de hervorming van het bestuurlijk toezicht opgenomen in het voorontwerp van het decreet over het lokaal bestuur in een uitvoeringsbesluit.

OD 2.2 Toepassing taalwetgeving in de randgemeenten en uitvoeren van taaltoezicht

- Blijven waken over de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen;
- Benoemingsdossier van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van Wezembeek-Oppeem consequent opvolgen.

OD 2.3 Efficiënt en wederkerig uitwisselen van beleidsinformatie

- Lancering van de geïntegreerde gemeente- en stadsmonitor;
- Afstemmen met initiatieven van andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid om de ontsluiting van beleidsinformatie te verbeteren.

OD 2.4 Audit Vlaanderen en de lokale besturen

- In samenwerking met AV en de gouverneurs, het organiseren van studienamiddagen, in elke Vlaamse provincie n.a.v. de gepubliceerde globale rapporten van AV met het oog op kennisdeling tussen lokale besturen die leiden tot permanente verbetering van de organisatiebeheersing;
- Onderzoeken welke rol ABB kan spelen bij de implementatie van toekomstige generieke aanbevelingen aan de Vlaamse overheid door AV naar aanleiding van volgende globale rapporten.

OD 2.5 Digitalisering

- Gegevensontsluiting van en over lokale besturen optimaliseren;
- Specifieke aandacht besteden aan digitaalvriendelijke formulering van de bepalingen in nieuwe en bestaande regelgeving;
- Finalisering en implementatie van het nieuwe dossiersysteem.

OD 2.6 De gouverneurs in een coördinerende en bemiddelende rol

- Voorleggen van het jaarlijks activiteitenverslag van de gouverneurs aan de commissie Binnenland van het Vlaams Parlement;
- Opvolgen werkzaamheden van de gouverneurs via het college van Vlaamse gouverneurs.

SD 3 Lokaal besturen functioneren democratisch en efficiënt

OD 3.1 Integratie OCMW in gemeente

- Concretiseren van de beleidsintenties inzake de inkanteling van het OCMW in de gemeente in juridische teksten en integratie in het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur.

OD 3.2 Personeelsbeleid inzetten ten behoeve van bestuurskracht

- Voorleggen aan de VR van één nieuw globaal uitvoeringsbesluit;
- Verwerken van het advies van de Raad van State en het voorleggen voor definitieve goedkeuring aan de VR van het voorontwerp van decreet over uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen.

OD 3.3 Intergemeentelijke samenwerking

- Integratie van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking alsook de regelgeving met betrekking tot de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen in het voorontwerp van het decreet over het lokaal bestuur;
- Opvolgen statutenwijzigingen ingevolge wijzigingen van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking alsook de regelgeving met betrekking tot de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen;
- Wijziging van het BVR houdende vaststelling van de grenzen en de toekenningsvoorwaarden van het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging kunnen worden toegekend.

OD 3.4 Binnengemeentelijke decentralisatie

- De bestaande regelgeving met betrekking tot de districtsbesturen vereenvoudigen in het ontwerpdecreet over het lokaal bestuur zodat de organisatie en werking zoveel mogelijk wordt afgestemd op de regeling van de gemeenteraad.

OD 3.6 Decreet over het lokaal bestuur

- Verwerken advies Raad van State en voorleggen van het voorontwerp van het decreet over het lokaal bestuur voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering en indienen bij het Vlaams Parlement (najaar 2017);
- Opmaak verschillende uitvoeringsbesluiten van het decreet over het lokaal bestuur, die de bestaande uitvoeringsbesluiten van het Gemeente- en OCMW-decreet zullen vervangen en actualiseren.

SD 4 Financieel verantwoordelijk voor het eigen beleid

OD 4.1 Financiële transparantie voor de burger, het lokaal bestuur en de toezichthoudende overheid

- Verdere actualisatie van de teksten van de BBC – regelgeving in het decreet over het lokaal bestuur en de uitvoeringsbesluiten naar aanleiding van de evaluatie BBC en de conceptnota en voorleggen van de besluiten aan de VR;
- Voorzien van opleidingen ter ondersteuning van de lokale besturen bij het toepassen van de nieuwe reglementering inzake BBC;
- Uitbreiden van de informatie die ter beschikking gesteld wordt aan de lokale besturen en andere geïnteresseerden;
- Aandacht voor de kwaliteit van de data;
- Opvolgen mogelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van BBC naar de politiezones en de hulpverleningszones;
- Onderzoeken uitbreiding toepassingsgebied BBC naar de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

OD 4.2 Vereenvoudiging van de financiële stromen

- Bestendiging van de vereenvoudiging van de financiële stromen van de Vlaamse overheid naar de lokale besturen;
- Initiatief nemen om de door het Grondwettelijk Hof vernietigde bepalingen in het decreet van 3 juli 2015 betreffende de integratie van de sectorale subsidies in het Gemeentefonds te herstellen (bij de opmaak van het programmadecreet).

SD 5 Stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron

OD 5.1 Steden ondersteunen in aanpak van belangrijke maatschappelijke problematieken

- Verder uitvoering geven aan de acties die opgenomen zijn in het geactualiseerde actieplan ter preventie van radicalisering;
- Operationaliseren van de aanpak om steden te ondersteunen richting smart cities;
- Toewijzen resterende projectregisseurs voor pilootproject Terug in Omloop en samenstellen projectteams voor de verschillende projecten;
- Toekennen van subsidies aan minimaal 4 projecten 'investeringen sociale infrastructuur';

- Toekennen van facultatieve subsidies aan Dilbeek, Halle en Vilvoorde omwille van hun confrontatie met de grootstedelijke problematieken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zonder zelf een centrumstad te zijn.

OD 5.2 Blijven investeren in stadsontwikkelingsprojecten

- Voorleggen aan de VR van de laureaten voor de concept- en projectsubsidie 2017 als voor de thematische oproep;
- Opstart tweede thematische oproep rond één of meerdere specifieke stedelijke uitdagingen;
- Toekenning van de investeringen binnen het investeringsfonds aan Antwerpen, Gent, Oostende, Sint-Niklaas en Mechelen;
- Opvolgen middelen voor plattelandsgemeenten via BBC;
- Organisatie van kennis- en ervaringsuitwisseling d.m.v. workshops in het teken van stadsvernieuwing.

OD 5.3 De uitbouw van aantrekkelijke, leefbare en creatieve steden faciliteren en ondersteunen

- Lancering van de geïntegreerde gemeente- en stadsmonitor;
- Ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, onder meer door de medewerking aan de permanente Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel;
- Verdere opvolging van de EU-stedelijke agenda, de Urban Agenda-partnerschappen en andere EU items, samen met de steden.

SD 6 De lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2018 kennen een goed en vlot verloop

OD 6.1 Regelgeving verkiezingen aanpassen

- Opstellen van uitvoeringsbesluiten;
- Opstellen van de formulieren die gebruikt worden bij de verkiezingen;
- Opstellen van antwoorden op veelgestelde vragen;
- Opstellen van onderrichtingen voor de actoren bij de organisatie van de verkiezingen.

OD 6.2 Organisatie lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2018

- Implementatie nieuwe verkiezingssoftware;
- Opstart voorbereidingen organisatie verkiezingen 2018.

SD 7 Een kennisgedreven administratie ten dienste van de lokale besturen

OD 7.1 Een Agentschap Binnenlands Bestuur nieuwe stijl, met aandacht voor diversiteit

- Inzetten op het behalen en bewaken van de streefcijfers voor de prioritaire doelgroepen;
- Verdere uitvoering van het diversiteitsplan van ABB.

OD 7.2 OD Uitbouw studiedienst en procesbegeleiding voor lokale besturen

- Lancering van de geïntegreerde gemeente- en stadsmonitor.

3. Regelgevingsagenda

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 1 - Bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016

Omschrijving:

Dit decreet voorziet in de algemene regels voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 29/08/2016

Samenvoegingsdecreten in uitvoering van de opgestarte fusietrajecten in het kader van het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016

Omschrijving:

In uitvoering van het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 besloten een aantal gemeenten tot een fusie. In het kader van dit traject zal per individuele fusie een samenvoegingsdecreet worden opgemaakt.

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Omschrijving:

Dit besluit bevat de regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 16/4/2017

Omzendbrief FB 2017/1 met de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Omschrijving:

Deze omzendbrief stelt de nadere regels voor de schuldovername in het kader van een fusie vast.

Actuele mijlpaal:

Publicatie Belgisch Staatsblad 1/6/2017

Omzendbrief BB 2017/1- Vrijstelling van registratierechten door verklaringen van openbaar nut ten behoeve van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid – administratieve vereenvoudiging

Omschrijving:

De expliciete erkenning van openbaar nut met het oog op de vrijstelling van de registratierechten komt te vervallen voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Actuele mijlpaal:

Publicatie Belgisch Staatsblad 19/4/2017

*Decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies***Omschrijving:**

"Dit decreet regelt het volgende: (1) de aanpassing van de omschrijving van de provinciale taakstelling, (2) de aanpassing van de wijze van financiering van de provincies, (3) het verschaffen van de basis voor de overdracht van personeelsleden, roerende en onroerende goederen en alle mogelijke rechten en plichten in verband met de overdracht van de bevoegdheden "

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 1/1/2018

Besluiten Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies - overdracht van personeelsleden

Omschrijving:

In uitvoering van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies zal in deze uitvoeringsbesluiten de overdracht van personeel van de vijf provincies aan hetzij een lokaal bestuur hetzij aan de Vlaamse overheid geregeld worden.

Besluit Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 36, §2, van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies

Omschrijving:

Artikel 36, §2 van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies voorziet dat de provincies gemachtigd worden om hun betrokkenheid in of de ondersteuning van instellingen voort te zetten tot een door de Vlaamse Regering voor elke instelling vast te stellen datum, voor zover die instellingen zijn opgenomen op een lijst die door de Vlaamse Regering is vastgesteld. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en nadere regelen waaronder de provincies hun betrokkenheid en ondersteuning kunnen verderzetten.

Besluit van de Vlaamse Regering tot overdracht van vastgoed ter uitvoering van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies

Omschrijving:

In dit BVR wordt de overdracht van het vastgoed van de provincies in het kader van de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies geregeld.

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 2 - Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van (datum) tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de erkende plaatselijke

geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten, waarvan het grondgebied van meer dan één deelstaat bestrijkt

Omschrijving:

Dit Samenwerkingsakkoord handelt over de erkende plaatselijke geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten, waarvan de gebiedsomschrijving het grondgebied van meer dan één gewest bestrijkt.

Actuele mijlpaal:

Definitieve goedkeuring 14/7/2017

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de inwerkingtreding van artikel 267, tweede en derde lid, van het Gemeentedecreet en artikel 144 van het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet

Omschrijving:

Artikel 267 van het Gemeentedecreet bepaalt dat Audit Vlaanderen toegang heeft tot alle informatie en documenten, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties van de geauditeerde besturen. Daarnaast bevat dat artikel een bescherming van 'klokkenluiders' bij lokale besturen. Door dit BVR treedt artikel 267 officieel in werking.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 14/5/2017

Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 houdende de vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de lokale overheid, de provincieoverheid en de intergemeentelijke overheid, wat betreft de hulpverleningszones

Omschrijving:

Door deze wijziging worden de voorschriften rond de digitale communicatie nu ook van toepassing op de hulpverleningszones.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 19/8/2017

Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 26 februari 2015 houdende vastlegging van de specificaties van het systeem waarmee de digitale communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht verloopt, wat betreft de eengemeentezones en meergemeentezones en wat betreft de hulpverleningszones

Omschrijving:

De meergemeentezones en de hulpverleningszones zullen nu gebruik kunnen maken van het digitaal loket.

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 3 - Efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking en het Provinciedecreet van 9 december 2005

Omschrijving:

De wijzigingen beogen:

- de mogelijkheid tot deelname van een private partner in een nieuwe vorm van opdrachthoudende vereniging die actief is in de sector afval of in de sector energiedistributie;
- de versoepeling van de doelstellingen van de andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- de uittrede van de provincies uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- aanpassingen ingevolge het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2014 tussen het Vlaamse, Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales;
- de deelname van politie- en hulpverleningszones in een intergemeentelijk samenwerkingsverband;
- de overname van installaties bij ontbinding aan onderhandelde waarde in plaats van aan boekwaarde.

Ten gevolge de uittrede van de provincies uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wordt ook het provinciedecreet gewijzigd.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 27/6/2016, 1/1/2019

*Decreet over het lokaal bestuur***Omschrijving:**

Het decreet over het lokaal bestuur integreert het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het decreet van 19 december 2008 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking en het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 tot één geheel.

Actuele mijlpaal:

2de principiële goedkeuring 30/6/2017

*Diverse uitvoeringsbesluiten van het decreet over het lokaal bestuur***Omschrijving:**

In uitvoering van het decreet over het lokaal bestuur zal het nodig zijn een aantal besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten aan te passen. Dit betreft onder andere uitvoeringsbesluiten inzake de hervorming van het bestuurlijk toezicht en inzake de beheers- en beleidscyclus.

*Evaluatie uitvoeringsbesluiten personeel***Omschrijving:**

Dit besluit zal de volgende uitvoeringsbesluiten integreren tot één geheel: (1) Het BVR RPR G van 7 december 2007; (2) Het BVR RPR OCMW van 12 november 2010; (3) Het BVR EPM van 20 mei 2011; (4) Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2007 tot vaststelling van de regels inzake de aanwerving en terbeschikkingstelling van het kabinets- en fractiepersoneel in de gemeenten en provincies; (5) Het BVR vakantiegeld van het gemeente- en provinciepersoneel van 13 september 2002.

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2015 houdende regularisatie van de gesubsidieerde contractuelen die zijn tewerkgesteld met een

contingentovereenkomst als vermeld in artikel 1, 12°, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetten van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen

Omschrijving:

Vanaf 1 januari 2017 zal de uitbetaling van de regularisatiepremie gebeuren door ABB in plaats van door WSE.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 1/1/2017

Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 houdende vaststelling van de samenstelling, de vergoeding van de leden en de werking van de Beroepscommissie voor tuchtzaken ter uitvoering van artikel 138 van het Gemeentedecreet, artikel 137 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 134 van het Provinciedecreet

Omschrijving:

Door de wijziging zullen ook magistraten die met pensioen zijn in aanmerking komen voor de functie van voorzitter van de Beroepscommissie, worden de vergoedingen voor de leden van de Beroepscommissie geïndexeerd en wordt de bevoegdheid van de Beroepscommissie in overeenstemming gebracht met de organieke decreten.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 26/2/2017

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft verlopen en afwezigheden.

Omschrijving:

Het verlof voor deeltijdse prestaties, het verlof voor opdracht en het onbetaalde verlof voor de personeelsleden van de lokale en provinciale besturen worden vervangen door een onbetaald verlofstelsel dat het zorgkrediet aanvult.

Actuele mijlpaal: Inwerkingtreding 1/2/2017

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 4 - Financieel verantwoordelijke lokale besturen

REGELGEVINGSPROJECTEN

Omzendbrief BB 2017/3 betreffende de aanpassing van de meerjarenplannen 2014-2019 en de budgetten 2018

Omschrijving:

Bijkomende informatie verschaffen voor de opmaak van de aangepaste meerjarenplannen 2014-2019 naar aanleiding van de budgetten 2018

Actuele mijlpaal:

Publicatie Belgisch Staatsblad 7/8/2017

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 5 - Stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Omschrijving:

Dit decreet bundelt de middelen van het voormalige federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingprojecten en het plattelandsfonds in een investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 1/1/2017

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Omschrijving:

Dit besluit geeft uitvoering aan het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 15/5/2017 en artikel 3: nader te bepalen door de VR

Decreet tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds en tot opheffing van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds

Omschrijving:

Dit decreet regelt de integratie van de middelen voor de 13 centrumsteden uit het Stedenfonds in het Gemeentefonds vanaf 1 januari 2017 via de creatie van een aanvullende dotatie.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 1/1/2017, artikel 2 als Leuven 100.000 inw. of meer bereikt.

Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid: SD 6 - Een vlotte organisatie van de lokale verkiezingen 2018

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet houdende wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Omschrijving:

Met dit decreet wordt gestreefd naar het optimaliseren van de juridische basis en een nog efficiëntere organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen in oktober 2018.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 24/8/2017

Bijzonder decreet van 30 juni 2017 houdende wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011

Omschrijving:

Dit bijzonder decreet voorziet in de halvering van het aantal provincieraadsleden.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 22/7/2017

Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de kosten voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen

Omschrijving:

Dit besluit regelt de kosten inzake de organisatie van lokale en provinciale verkiezingen.

Actuele mijlpaal:

definitieve goedkeuring 29/9/2017

Besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 houdende de delegatie van diverse bevoegdheden inzake de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen, de stadsdistrictsraadsverkiezingen, de verkiezingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en de provincieraadsverkiezingen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden

Omschrijving:

Dit besluit regelt de delegatie van diverse bevoegdheden rond de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen, de stadsdistrictsraadsverkiezingen, de verkiezingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en de provincieraadsverkiezingen aan de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 11/8/2017

Besluiten van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het aantal te verkiezen mandatarissen en tot verdeling van de provincieraadsleden over de provinciedistricten

Omschrijving:

In dit besluit wordt het aantal te verkiezen mandatarissen (aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente, het aantal te verkiezen leden van de raden voor maatschappelijk welzijn van de randgemeenten en de gemeente Voeren, het aantal te verkiezen districtsraadsleden per district in Antwerpen, ...) en de verdeling van de provincieraadsleden over de provinciedistricten vastgelegd.

Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 houdende sluiting van de zitting 2016-2017 van het Vlaams Parlement

Omschrijving:

De Vlaamse Regering beslist tot sluiting van de zitting 2016-2017 van het Vlaams Parlement op 24 september 2017. De volgende dag worden de werkzaamheden hervat.

Actuele mijlpaal:

Inwerkingtreding 24/9/2017

4. Wijze waarop gevolg is gegeven aan de moties en resoluties

Er zijn geen moties en resoluties.

5. Opvolging arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie

5.1. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 9 februari 2017 aangaande de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 21, § 1 en 30 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, gesteld door de Vrederechter van het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw, zetel Sint-Pieters-Leeuw

5.1.1. Verzoekende partijen

Vredegerecht Sint-Pieters-Leeuw

5.1.2. Inhoud en uitspaak

De prejudiciële vraag heeft betrekking op, enerzijds, de overeenstemming met de bevoegdheidsverdelende regels en het evenredigheidsbeginsel en, anderzijds, de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van de artikelen 21, § 1, en 30 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, en van artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, wanneer de in het geding zijnde bepalingen in die zin worden geïnterpreteerd «dat gemeenten uit een gewest de honoraria van de aangestelde geneesheer niet terugbetaald krijgen wanneer deze het overlijden op hun grondgebied vaststelt van een persoon die in een ander gewest is gedomicilieerd».

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de in het geding staande bepalingen niet in overeenstemming zijn met de bevoegdheidsverdelende regels, in de interpretatie dat in geval van een overlijden van een persoon in een ander gewest dan waar hij gedomicilieerd is, het ereloon en de kosten van de door een ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde beëdigde geneesheer niet ten laste vallen van het gemeentebestuur van de gemeente van het Vlaamse Gewest waar de overledene in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven.

Het Grondwettelijk Hof stelt eerst en vooral vast dat de plaats van de crematie het territoriale aanknopingspunt vormt voor de toepasselijke regelgeving. Wanneer de crematie op het grondgebied van het Vlaamse Gewest plaatsvindt, komt het dus de Vlaamse decreetgever toe de toestemming tot die crematie te regelen. Zowel het aanwijzen van de ambtenaar die bevoegd is om de aanvraag tot toestemming voor de crematie te beoordelen, en om de toestemming te verlenen, alsook het bepalen van de wijze waarop de kosten en erelonen van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer worden aangerekend, behoren volgens het Grondwettelijk Hof tot de regeling van de toestemming tot crematie (overweging B.4.3).

Het Grondwettelijk Hof treedt het standpunt van de Vlaamse Regering niet bij dat het stelsel van de exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling tussen de gewesten er aan in de weg zou staan dat gemeenten van een ander gewest de terugbetaling vorderen, van gemeenten die in het Vlaamse Gewest zijn gelegen, van de erelonen van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer wanneer deze het overlijden op hun grondgebied vaststellen van een persoon die in een ander gewest is gedomicilieerd. Het Hof wijst er in dat verband op dat het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 "op de begraafplaatsen en de lijkbezorging" voorziet in een "eenvoudige gelijkstelling van de toestemming tot crematie die door de bevoegde ambtenaar van een ander gewest is verleend" (vgl. artikel 19, § 1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004). In het licht van die gelijkstelling zou de decreetgever, volgens het Grondwettelijk Hof, niet zonder het evenredigheidsbeginsel te schenden dat inherent is aan elke bevoegdheidsuitoefening, de regeling van de kosten en erelonen van de door die ambtenaar aangestelde geneesheer op een andere wijze kunnen aanrekenen dan het geval is wanneer het overlijden in het Vlaamse Gewest heeft plaatsgehad (overweging B.4.3).

Anders verwoord, houdt het arrest in essentie in dat het Grondwettelijk Hof heeft overwogen dat het territorialiteitsbeginsel niet belet dat het Vlaamse Gewest ook regelingen treft met betrekking tot de crematie van personen die in een ander gewest zijn overleden, dat het territorialiteitsbeginsel ook niet belet dat in dat geval de toestemming tot crematie door de bevoegde ambtenaar van een gemeente in dat andere gewest wordt verleend, maar dat in dezelfde logica het territorialiteitsbeginsel er zich evenmin tegen verzet dat in een vergoeding wordt voorzien van de gemeente van een ander gewest, die met toepassing van de regeling van het Vlaamse Gewest, bepaalde kosten heeft gemaakt.

Het Grondwettelijk Hof is vervolgens nagegaan of de in het geding staande bepalingen ook op een andere wijze kunnen worden geïnterpreteerd. Dat blijkt volgens het Hof het geval te zijn. Volgens het Hof "belet niets de artikelen 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971, zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en 21, § 1, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 zo te interpreteren dat in geval van een overlijden van een persoon in een ander gewest dan waar hij gedomicilieerd is, het gemeentebestuur van de gemeente waar de overledene in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven, het ereloon en de kosten van de aangestelde geneesheer aan de gemeente waar de persoon is overleden, dient te betalen" (overweging B.6).

Voor de toepassing van de terugbetalingsregeling ex artikel 21, § 1, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 (en artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971, zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest) is het dus niet van belang dat het overlijden op het grondgebied van een gemeente van een ander gewest werd vastgesteld. Er zal steeds in de terugbetaling van het ereloon van de geneesheer die wordt aangesteld door de ambtenaar van de burgerlijke stand moeten worden voorzien door de gemeente waar de overledene in de

bevolkingsregisters, het vreemdelingen- of wachtregister is ingeschreven, ongeacht of de gemeente waar de persoon is overleden is gelegen in het Vlaamse Gewest.

5.2. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 18 mei 2017 aangaande het beroep tot vernietiging van het Vlaamse decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, ingesteld door de vzw Association de Promotion des Droits Humains et de Minorités en Charles Danis

5.2.1. Verzoekende partijen

VZW 'Association de Promotion des Droits Humains et de Minorités' en Charles Danis t/ Vlaams Gewest

5.2.2. Inhoud en uitspraak

Het Grondwettelijk Hof heeft het vernietigingsberoep ingewilligd en het decreet van 3 juli 2015 "tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds" vernietigd.

Wat het eerste middel betreft, waarin de schending van artikel 7bis BWHI wordt opgeworpen, is het Grondwettelijk het standpunt van de Vlaamse Regering bijgetreden. Het heeft het middel verworpen en erkend dat de principiële vereiste gelijke behandeling van de gemeenten die in het Vlaamse Gewest zijn gelegen, als bedoeld in artikel 7bis BWHI, zich slechts uitstrekt tot de decretale regelingen die verband houden met de samenstelling, de organisatie, de bevoegdheid, de werking en de aanstelling of de verkiezing van de organen van de gemeenten, alsook het administratief toezicht (B.8.2). De bestreden subsidieregeling valt echter niet onder het toepassingsgebied van artikel 7bis BWHI, aangezien de bestreden regeling betrekking heeft op de sectorale, c.q. de algemene financiering van de gemeenten (B.8.4).

Ook wat het tweede middel betreft, waarin de schending van artikel 16bis BWHI wordt opgeworpen, heeft het Hof de argumentatie van de Vlaamse Regering gevolgd. Het Hof oordeelde dat de "standstill-clausule" vervat in artikel 16bis BWHI uitsluitend betrekking heeft op "bestaande waarborgen" waarvan uitsluitend "de particulieren" in de rand- en taalgrensgemeenten de "begunstigden" zijn. Aangezien het bestreden decreet enkel de sectorale, c.q. algemene financiering van de gemeenten wijzigt, kan het bestreden decreet geen afbreuk doen aan de bestaande waarborgen die de Franstaligen in de randgemeenten genieten (B.9.4). Aangezien ook artikel 16bis BWHI niet toepasselijk blijkt te zijn, wordt het tweede middel verworpen.

Het derde middel, waarin de schending van het gelijkheidsbeginsel werd ingeroepen, heeft het Grondwettelijk Hof wel gegrond verklaard. Het Hof stelt eerst en vooral vast dat het verschil in behandeling tussen de randgemeenten en de andere Vlaamse gemeenten in de parlementaire voorbereiding wordt verantwoord door het bijzonder statuut van de randgemeenten en door de coördinatie van de verschillende sectorale subsidies door de vzw de Rand (B.13.3). Het Hof stelt vervolgens vast dat de financiering van initiatieven via de vzw de Rand "parallel" met de sectorale subsidies van de gemeenten wordt geregeld. Een dergelijke subsidiëring kan volgens het Hof niet worden vergeleken met een algemene of specifieke subsidie- of financieringsregeling van de lokale besturen, noch ertoe strekken ze te vervangen (B.16.1). De aanvullende subsidiëring via de vzw de Rand kan, gelet op de doelstelling van het bestreden decreet, volgens het Hof dan ook niet verantwoord worden dat de randgemeenten worden uitgesloten van de forfaitaire

financiering van de lokale besturen, via een aanvullende dotatie die afkomstig is van het Vlaams Gemeentefonds. Die aanvullende dotatie strekt er immers juist toe om de sectorale subsidies te integreren, "door elke band te schrappen die bestaat tussen het toegekende bedrag en het beleid dat op lokaal niveau daadwerkelijk wordt gevoerd in de domeinen die voordien voorwaardelijk waren gesubsidieerd" (B.16.3). Het voorgaande wordt volgens het Hof nog versterkt, doordat in de parlementaire voorbereiding een voorstel van verdeling van de in het leven geroepen aanvullende dotatie werd opgesteld rekening houdend met de randgemeenten. Uit de verdelingstabel die is opgenomen in de parlementaire voorbereiding zou volgens het Hof blijken dat het "noch onmogelijk, noch onverantwoord was om bij de verdeling van de aanvullende dotatie van het Vlaams Gemeentefonds rekening te houden met de randgemeenten" (B.16.4). Het voorgaande doet het Grondwettelijk Hof besluiten dat de randgemeenten zonder redelijke verantwoording verschillend worden behandeld in de uitoefening van de lokale autonomie die aan alle andere gemeenten van het Nederlandse taalgebied wordt toegekend, aangezien die andere gemeenten van het Nederlandse taalgebied een aanvullende dotatie uit het Gemeentefonds krijgen die ertoe strekt die gemeenten "onvoorwaardelijk te ondersteunen" (B.16.5).

5.3. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 18 mei 2017 aangaande de prejudiciële vraag betreffende artikel 94 van het Vlaamse Gemeentedecreet van 15 juli 2005, gesteld door de beslagrechter van de Rechtbank van de eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde

5.3.1. Verzoekende partijen

Rechtbank van de eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde

5.3.2. Inhoud en uitspraak

De prejudiciële vraag is de volgende: "Schendt artikel 94 van het [Vlaamse] Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet tezamen gelezen met artikel IV.2.1° van het Wetboek van Economisch recht, voorheen artikel 3, al. 2, 1° van de gecoördineerde Wet [tot bescherming van de] Economische Mededinging, alsook met artikelen 144 en 146 van de Gecoördineerde Grondwet in de mate het de financieel verantwoordelijke van een gemeente de - rechterlijke - bevoegdheid of macht verleent te beslissen welke vorderingen van de gemeente als betwist worden beschouwd en welke niet en vervolgens deze te voorzien van een uitvoerbare formule of titel zonder tegenspraak noch inhoudelijk rechtsmiddel dan het toezicht van het College van Burgemeester en Schepenen op het zeker, opeisbaar en vaststaand karakter van de vordering zonder toezicht op het betwiste karakter van de vordering?"

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat artikel 94, tweede lid, van het Vlaamse Gemeentedecreet van 15 juli 2005 niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 144 en 146 van de Grondwet, schendt.

Het in het geding zijnde verschil in behandeling tussen gemeenten en private dienstverleners berust op een objectief criterium, te weten de aard van de schuldeiser. Het is tevens pertinent in het licht van de in B.5 vermelde doelstelling om de gemeenten een eenvoudige procedure voor de inning van onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen ter beschikking te stellen.

In zoverre de in het geding zijnde bepaling de mogelijkheid om zichzelf een uitvoerbare titel te verlenen, wel toekent aan gemeenten, maar niet aan private dienstverleners, vloeit het in het geding zijnde verschil in behandeling voort uit de omstandigheid dat die laatste situatie niet onder de bevoegdheid van de gewesten, maar onder de bevoegdheid van de federale wetgever valt.

Onverminderd de mogelijke toepassing van het evenredigheidsbeginsel bij de bevoegdheidsuitoefening, zou de autonomie die bij artikel 6, § 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de gewesten is toegekend, immers geen betekenis hebben indien een verschil in behandeling tussen adressaten van, enerzijds, federale regels en, anderzijds, gewestelijke regels in analoge aangelegenheden, als zodanig strijdig zou worden geacht met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (B.7.2).